ԺԱ. ՏԱՐԻ 3007 ԹՈՒԱԿԱՆ, ՀԱՅՈՑ 5 ՄԵՇԻԿԱՆ 4386 11 ՓԵՏՐՈՎԱՐ 1894 17 ՇԱՊԱՏ 1311 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՒՄԱՐԻՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալատիա, Կ. Պոլիս

درعلیه اداره‌سی غلطه‌ده آره‌ولك غزه‌ته‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» Եռամսեայ » »	75
» Երկամսեայ » »	40
Դուրս Բոլորեալ Տարեկան Ժրամի	56
» » Եռամսեայ »	28
Հայոց Տարբերակ Ազգայնոց Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Արտասահման բոլորեալ Տարեկան միասին	Ղրուշ 50

Ձեռագրութիւնս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11/23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1894

ԳՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԳՐԱԳԷՏՔ

Չեմ գիտեր թէ «նոր դասերը», մեր հոգեբան գրագէտներն, ինչպէս որ կ'ուզեն կրնա՞ն իրե՞նց պէս ալ վերաբերեալ բան մը գտնել Ժիւլ Լէմէդրի հեռաւեալ յօդուածին մէջ, զոր թարգմանելով կը յղենք Աբէ-Եէի հրատարակուելու խնդրանօք։ Շատ նոր չէ գրուածը. բայց մերիններուն համար կարծեմ բնաւ հիննալիք չունի։ Անցեալ օր այդ «մերիններէն» մէկը, էն տարեցներէն, դպրոցի մ'ընթացքին վրայ տեսութիւն մ'ընելով գիտէ՞ք ի՞նչ կոչած էր Հայոց հին լեզուն.—Բէակ Լէզը-...։ Օր նո՛ր, ...ուութիւն նո՛ր։ Իրաւ է թէ բանասիրական կամ լեզուաբանական խնդիրներ իրենց համար Վէցհազարէակի պէս բաներ են, բայց եթէ յանկարծ գէակ կոչել մեր հին լեզուն, որով 1500 տարիէ ի վեր Հայը կ'ապրի եւ գառն ի Աստուծոյ, և դեռ այսօր երեք միլիոն Հայեր ա՛յդ լեզուով կը կատարեն իրենց հոգեւոր պաշտամունքն, արդեօք Ազգին խղճին զարնել չէ՞։—կարելի է չէ. հիմա ամէն բան փոխած են. «նու զավն չանժէ թուսրլա». ի՞նչ կարծեցէք։ ***

ԴՐԱՄԱՆ ԱՌՆՕՏ

Այս ախտ, կարծեմ, իւր էութեան մէջ մշտնջենական է։ Յայտնի կը տեսնենք թէ պարզամիտ գուսաններէ ի վեր, որ նախնական դարերու երկարատեւ խնճոյքները կը զուարճացնէին, հարեւանցիկ և տղայական Տրուպատուրներէ ի վեր, եօթնեւտասներորդ և ութեւտասներորդ դարերէ ի վեր, նա՛ թէ վիպականներէ և պատմասեաններէ ի վեր, մեր մէջ այս ախտ նորանշան և սովալի յառաջդիմութիւններ ըրած է։

Պատճառ։ Անմիջապէս կը գտնենք երկու գլխաւոր պատճառ։ Նախ՝ գրականութեան հնութիւնն որ գիտնէն աւելի գժուար, աւելի վարանոտ և աւելի խուսափողով կ'ընէ, և այսպէս ջիղերու հիւանդոտ գրգռութիւն մի առուեւտրական գրչութեան տեղ կ'անցնի։

Դարձեալ կայ այն իրողութիւնը թէ գրականութիւնը մեր օրերն աւելի շահաբեր է քան որ երբեք եղած չէ, արուեստի տեղ կ'անցնի, որուն ամբողջովին անձնատուր ըլլալը շատ շահաւոր է։ Այս է պատճառն որ երիտասարդ գրիչներու թիւն հետզհետէ կ'աճի, կը յորդի, կը զեղու յանհունս, և հետեւաբար խիստ դառն և կատաղի մրցում յառաջ կուգայ։ Հետեւանքն ոգալի է։

Առաջին ժամանակները՝ գրագէտը շատ անգամ համեստ մարդ մ'էր։ կը յօրինէր գիրքեր, և մեռած ժամանակները կ'ապրէր ինչպէս կ'ապրին ուրիշ մարդիկ։ և այդ այնչափ յօժարակամ տր, յաջողելու համար, իւր ժամանակին բարեկիրթ ընկերութեան խառնուելու և կարելի եղածին չափ անոնցմէ շառաբերելու պէտք ունէր։

Այսօր մեր երիտասարդ գրագէտներն իրապէս մարդկային ցեղի մի նոր տեսակը կը կազմեն։ կը տեսնենք թէ նախկին անմեղ Դրիտաններէն աւելի յատուկ արուեստական ծալ մի, նկարագիր մի կը կրեն իրենց վրայ, կրօնական՝ներու, պաշտօնեայներու և կատարկերգուներու նկարագրէն աւելի խորին և շատ աւելի երկիւղալի և անհաճոյ։

Քսան տարեկան, երբեմն աւելի կանուխ, գրական ախտէն կը բռնուին, որ այլ եւս ապատ թող չի տար զիրենք։ Նախ կը սկսին հաւատալ—կրօնամոլներու անձամբ և մոլեգին հաւատքով—թէ գրականութիւնն մարդկային զարգացումներէն ամենէն ազնիւն է, և իրենց հանճարին միակ պատշաճ, և թէ ուրիշ արուեստներն, հողի մշակութիւն, ճարտարութիւն, պատմութիւն, հանրային գործեր սարին պաշտօններ են, որ միշտ մոտ տէր մարդիկ միայն կրնան հրապուրել։ Երկրորդ, կը հաւատան թէ իրօք գրականութիւնն իրենք հնարած են։ Եւ այն ժամանակ կը հիմնեն ակումբներ՝ երեք հոգւոյ, երկու հոգւոյ և մի իսկ հոգւոյ համար։ Գրական չափազանց և անհեթեթ ձեւերու մէջ գեր ի վերոյ կը հանդիսանան դժբախտաբար։ Զոլայէ աւելի ընապաշտ են. Պոտլէրէ և Պարպէ տ'Օրէվիլյէյէ աւելի խորհրդաւոր-մեռելահոտ (mystico-macabre). ամենէն համեստներն և զգաստները կը կարծեն թէ հոգեբանութիւնն իրենք գտած են և բերանաբեր կը պարծին։ Անլսոր բաներ ըսելու համար կը գալարին, կը տանջուին, պատրուակով ի յայտ ածելու զգայութեան և զգացման ատիճաններն որ եթէ հշչիւ քննուին՝ տենդահար մարդու երազներու պէս կը ցնդին; և կամ շատ պարզ և դարերէ ի վեր ծանօթ դաղափարներու կը վերածին. և դաղիերէն լեզուին (իմա նաեւ աշխարհարբին) կերպարանք մի կուտան որ անուն չունի։

Երբեմն, քսան տարեկան, գիտէ՞ք թէ զարմանալի՞ նչ է։ Վարպետները շատ կը մեծարէ՞ք. մեծ և անուանի դասականները պարզմութեամբ կը սիրէ՞ք։ կը սիրէ՞ք Լամարթին, Հիւկօ, Միւսէ, Ժորժ Սան, Միշլէ, Թէն, մինչեւ խոնարհ բանագործներն անգամ. Օժիէ, Տիւմա պատկառանք կ'ազդէն մեզ։

Կրօնամոլներու տհաճ ուղեղներն են այդ երիտասարդներն որ կ'ասեն, կը մերժուն ինչ որ իրենց չէ նման։ Անոնք որ ոչինչ գիտեն և շատ անգամ պատմական տեղեկութիւն անգամ չունին լեզուին վրայ (իրենց չարագրութեան բարբարոսութենէն և իրենց բառարանին պիտակութենէն յայտնի է), անմիտ և յամառ արհամարհանք կը տածեն ամենէն գեղեցիկ հանճարներու, ամենէն անուրանալի տաղանդներու դէմ։ Համոզուելու համար կարդայցէք նոր գրական հանդէսներու մեծ մասն. ամենատգիտակ սոփեստութիւն եւ ամենատխմար անտեղեակութիւն միայն կը գտնէք անոնց մէջ։

Ժ. ԼԷՄԷԼԷՐ
J. LEMAITRE
Քաղաքական և Գրական Տարեգիրք
(Annales politiques et littéraires)

ԿԱՐՈՆՈՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՑ

Ժամանակէ մը հետէ Պոլսական թերթի մը կողմէ բաւական վարագ մը կը տեսնուի խօսելու Սանասարեան վարժարանի վրայ։ Պիտի ընդունինք թէ, այդ հատատութիւնն առաւել արդիւնաւոր վիճակի մէջ գտնելու տենչն է որ կը մղէ նշանակելու նորա թերութիւններն, եթէ սակայն անկեղծ հրապարակագրութեան ներելի սահմանին ներսն չանցներ երբեմն, և Կարնոյ վրայ խօսելէ հարկ եղած ժամանակ Սանասարեան վարժարանի Տեսչութեան վրայ ծանր յանցանք մը բնութելու չճգներ միւս։

Անկեղծն ամէն օր դիտէ և տեսա այս անգամ նոյն թերթը ըսելով թէ Կարնոյ մէջ կարգ մը հայ աշակերտներ Ֆրէրներու և Սէօրերու դպրոցը կը յաճախեն, զուարճալի տրմուկ մը կը յարուցանէ թէ Սանասարեան և տեղական վարժարանները ցորչափ կան, ինչո՞ւ համար հայ աշակերտները լատիններու դպրոցը պիտի երթան։ Շատ լաւ, ամենքս ալ կը ցանկանք որ տեղական կրթութիւնը չզլխուի օտար հրապոյրներու. սակայն պէտք է հարցնել թէ այս համաճարակը միայն Կարնո՞յ մէջ կը գտնուի, թէ ուր որ Ֆրէրները և Սէօրերը վարժարան ունին, անոնց մէջ բնաւ չկա՞ն հայ մանուկներ։ և թէ մի քանի մոլորեալներու ընտանի փարախէն հեռանալը Սանասարեանի և տեղական վարժարանաց անբարեկարգութիւ՞ն կ'նշանակէ անպատճառ, թէ նաեւ՝ մերոյնոց օտարամոլութիւնը։ Նախ, հարկ է ըսել թէ այդ մոլորեալք 35—40է աւելի չեն, այս բազմամարդ քաղաքիս մէջ, որք ոչ թէ տեղական վարժարանաց անբարեկարգութեան համար կ'երթան լատինաց վարժարան, այլ իսկապէս մանչերը Ֆրանսերէն և ազգիկները գաշակ սորվելու համար։ Ի՞նչ ընենք։ Հայերէնի տեղ Ֆրանսերէ՞ն միայն սովրեցնենք մեր ազգային վարժարանաց մէջն։ Սանասարեան վարժարանը պատասխանատու չէ, եթէ այդ թիւը քանի մը պատիկ իսկ աւելի լինէր, զի ինքն իբրեւ գիշերթիկ իրեն հարկ եղած թուով աշակերտներն առած է, և այդ թիւն այսօր 82 է և ոչ 50, ինչպէս գրուած էր։ Իսկ ազգային վարժարանները՝ բաղձալով որ լատինայն վիճակն ունենան՝ անբարեկարգ չեն ըսուիր, մանաւանդ թէ անցեալ տարուան քննութեան արդիւնքն զմեզ գոհ ըրաւ։ Քանի մը աշակերտաց օտար վարժարան յաճախելն ոչ Սանասարեանի և ոչ ազգային վարժարանաց անբարեկարգութեան կրնայ տրուիլ։ այլ այնպիսի պատճառի մը որ ծանօթ է ամենուն,—օտարասիրութեան։ Լ.

Կարին, 28 յունուար

ԲԱՂԱԲԱԿԱՑ

ԻՏԱԼԻԱ.— Այս օրերս տեղի ունեցած դատէ մը երեւան եկած ըլլալով թէ Բէբիզ Ռիսա՝ լրագրին խմբագիրն մաքսատուներուն վրայ նպաստաւոր յօդուած մը հրատարակելու համար 3,000 ֆր. ընդուներ է մաքսային վարչութեան տնօրէնէն, ելմնական նախարարը քննութիւն մը հրամայեց. զի յիշեալ գումարը տրուած է եղեր մաքսանենգութեան առաջքն առնելու սահմանուած «գաղտնի վարկէն»։ Այժմ նախարարը կ'ուզէ իմանալ թէ իւր իրաւասութեան ներքեւ գտնուող այլ և այլ վարչութիւնք այս գաղտնի վարկերն ինչպէս կը գործածեն։

—Կ'ըսուի թէ անհնարաւոր լուրեր եկեր են Մասուային կողմերէն, ուր անցեալներն իտալեան զօրքերը, ընիկ զօրաց օժանդակութեամբ, եռ մղած էին Սուտանցիներուն մէկ ծանր յարձակումը։ Կ'երեւի թէ Սուտանցիք չեն մարսած իրենց պարտութիւնն, և նորէն իտալացւոց վրայ յարձակելու կը պատրաստուին։

—Իտալեան պատուիրակութիւն մը, որոյ գլուխը կը գտնուի Ռուտինի մարքիզն որդին, կը պատրաստուի Շոա երթալու և Հոպէշոյ Մենելիք թագաւորին հետ տեսնուելու։

ՇՆԲԱՒՈՑԻ մէջ այս օրերս տեղի կ'ունենար հանրածանօթ սնբրադործի մը դատաստանն։ Սմբաստանութիւնը ներկայող փաստաբանն պ՝ինքան որոշ կերպիւ հաստատեց սնբրագործին արարքն որ նոյն պահուն չարագործը պրծելով բարապանաց ձեռքէն գնաց յարձակեցաւ յիշեալ իրաւագէտին վրայ՝ զայն մեռցնելու դիտաւորութեամբ։ Բարեբախտաբար, ոստիկանք միջամտեցին, և յանցեցեալ չարագործը ձգեցին։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Ինչպէս թուրքիոյ այգեգործներն, Յունաստանի մէջ ալ չամիչի երեսէն տարբոյ գիւղացիներն ու քաղաքացիները ոստիկի նեղութեան մէջ են, զի Ֆրանսա ծանր մաքսեր դրած է դուրսէն բերուած գինիին ու չամիչին վրայ։ Պ. Թրիքուբիսի ծրագրին համեմատ զոր անցեալ օր կը ծանուցանէինք՝ մենտաճառի ընկերութեան մը հետ կարգադրութիւնք եղած են մասնաւոր արկղ մը կամ դրամատուն մը հիմնելու համար ինն միլիոն ֆրանկի (թուղթ արահմի) գրամագլխով, յորմէ փոխառութիւնք պիտի ըլլան այգեգործներուն՝ տոկոսն 100 ին 8 ը չանցնելու պայմանաւ, և ծախսուած չամիչներէն ալ մաս մը պիտի գնուի անոնցմէ և պիտի գործածուի արքունի հաշիւ, քանզի չենքաւ, ենք։ Երեսի՝ ժողովոյն կողմէ վաճառատեղուն պէս այս ծրագիրը ի գործ պիտի դրուի։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼ.— Ֆրանսայի դեսպան Պ. Պիհուռի եւ կանչիլը Լիսպոնէ զոր անցեալ օր ծանուցինք՝ գոհութեամբ ողջունեցաւ Ֆրանսայի սեղանաւորներուն կողմէ, անոնց կողմէ մանաւանդ որք դրամ վատահած են Փորթուկալի երկաթուղիներուն և ուրիշ հանրային գործերուն։ Պ. Բազիմիր Բէրիէի այս անօրինութիւնն ընդհանրապէս մեկնուած է իբրեւ կիսովին գաղարում դիւանագիտական յարաբերութեանց։ Զի թէպէտ Պ. Պիհուռ փարեզ կոչուած է պաշտօնապէս բացատրութիւններ տալու համար փորթուկէզ կառավարութեան վերջին անօրինութեանց վրայ որոնք կը դպչին Ֆրանսացի դրամատերաց շահերուն, բայց յայտնի է թէ ժամանակ մը երթալէն մէկ օր առաջ տեսնելով զՊ. Կլեմանսոն, կ'ըսէ թէ վարագոյր մը կարուելովն ծածկած է մէկ աչքին տեսողութիւնն, և միւս աչքին վրայ ուրիշ վարագոյր մը սկսած է կազմուիլ։ Այս վիրջին դիտողութիւն կ'երեւի թէ նոր էր Պ. Կլեմանսոյի համար։ Վայրկեան մը խորհիէ ետքը, Նախարարապետը կ'ըսէ։—«Կ'ուզեմ որ վայրագոյնն անմիջապէս տեսնես»։— Տ.թիւ.ը կ'ըսէ թէ գործողութիւն մը կատարելու չափ յառաջացած վիճակի մէջ չէ այն վարագոյր։— «Չէք հասկնար ըսածս, կը պատասխանէ Պ. Կլեմանսոյ։ առջի՛ վարագոյրը վերցուցէք կ'ըսեմ։ եթէ այդ արագոյր վերնայ, աչքիս մէկն ողջ կ'ելլայ երբեմն վարագոյր մը ծածկէ միւս աչքս։»—Տ.թիւ. Կրէնոբը կը փաստանի։ Պ. Կլեմանսոյ կը յարէ։—«Յանկարծ չէք հասկնար կարծեմ։ Կ'ուզեմ որ գործողութիւնը կատարէք հիմա, հոս, այս սեղանին վրայ ուր նստած եմ։»—Տ.թիւ.ը նորէն առարկութիւն կը հանէ։ «Կարելի է չյաջողի» կ'ըսէ։— «Այդ վտանգն ես վրաս կ'առնեմ։ Իմ պատասխանատուութեանս ներքեւ կը-նաք կատարել գործողութիւնը։—Վերջապէս, Տ.թիւ. Կրէնոբը, առարկելով թէ իբրեւ բժիշկ իրե՛ն կը պատկանի պատասխանատուութիւնը, կը մերժէ, միաբէն անցած ամէն փաստերն ի մէջ բերելով։ Ճշմարիտ պատճառն այն էր գուցէ որ Պ. Կլեմանսոյի տարիքն ունեցող անձի մը վրայ այդպիսի գործողութիւն չափէն աւելի վտանգաւոր էր։ Գործողութիւնը չկատարեցաւ։ Բայց զարմանալի բան մը եթէ կայ, ծերունւոյն ցուցած քաջասրտութիւնն էր այսպիսի դժնդակ պարագայի մը մէջ։»

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՐԵՐԵՐ.— Մենամարտ՝ մենամարտ։— Մենամարտի նկարագրութիւնները չենք հրատարակեր միշտ, որովհետեւ անտեղի բան մ'են մենամարտներն, և ոչինչ կ'ապացուցանեն։ Եթէ մարդ լաւ սուսերամարտիկ ըլլայ կամ նշան առնող՝ առանց ինքնին պարկեշտ կամ խելացի մարդ մ'ըլլալու, կրնայ վիրաւորել և մինչեւ իսկ սպանել իւր հակառակորդն որ դէնք գործածելու մասին իրմէ վար, բայց ուրիշ ամէն նկատմամբ իրմէ հարատարապահի վիր կրնայ ըլլալ։ Եւ իրօք, շատ հեղ ամենէն համակրելի անձնաւորութիւնը վիրաւորուողն ինքն է։ Մենամարտներուն միակ նպատակն համբաւ շահիլ է, իրենց վրայ զրուցել տալ, և այս ապուշ հնարքին վրայ կը խօսի ու կը խօսի այն ազգն որ աշխարհի ամէն ազգերէն աւելի մտացի ըլլալ կը կարծէ։ Մենամարտի դէմ ամենէն ազդեցիկ օրէնքը կ'ըլլար այս միակ յօդուած։ — «Այն լրագիր որ կը հրատարակէ մենամարտողներուն կամ վկայներուն և կամ անոնց բժիշկներուն անունները՝ 10,000 ֆր. տուգանքի պիտի ենթարկի»։ Բայց քանի որ Ֆրանսական բարուց արդի վիճակին մէջ մենամարտը պէտք մը դարձած է, կ'արժէ որ յիշենք ներքին գործոց նախարդ նախարար Պ.

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի (161)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻՋԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

—Ա՛հ, կը համարձակի՞ս սուսիեամիս ամրաստանել դիս, գոչեց Սիլվրէլ, որ մոլեգին ցնորքի ենթարկուած կ'երեւէր։ Սա մակերուդ մէջ շողացող ադամանդները Սբը Լիսնէլին տուածներն են համբոյրի մը փոխարէն... Սա ապարանջանները գնած ես անամօթութիւն մը ընելով... Սա մանեակը, սա մարգարտայեռ մանեակը, որ քու կուրծքիդ վրայ կ'փայլիս, ես իմ ձեռքովս գրած եմ հոդ...

Զգուանքի շարժումով մը Իզապէլ քաշեց հանեց զարդը, գորգին վրայ նետեց և իր տարերուն տակ ջախջախեց մարգարիտները որք ճարճատեցին...

Գրէթէ խոստովանանք մըն էր այս։ Ժաք պտի գոյն էր։

—Ա՛լ դիս պատժել չէ՞ք ուզեր, պարոն տը Շեռվիս, գոչեց նորէն Սիլվրէլ։

—Բէ՛հ, ըրա՛ Պելէն, որ տակաւին չէր խօսած, գող Մանքաին ընկերակիցն այդքան բարկութիւն չունի բնաւ...

Ժաք տարօրեայ՝ իբր թէ ելեքտրական հոսանք մը անցած ըլլար իր մարմնէն։ Վեր առաւ գլուխ, և Պելէնին երեսը նայեցաւ։

Սա շարունակեց հեգնօրէն.

—Եկէք, Սիլվրէլ, անօգուտ է աւելի երկար ատեն նախատինք թքնել այս թշուառականներուն երեսին... որք մէկ մէկու արժանի են... մէկը ցոփուհի մըն է, միւսը...

Զմեցուց։ Ժաք, ցատքելով, անոր վերայ յարձակած էր, և իր ձեռքը, շոր աղմուկով մը իջած էր անոր երեսին։

Պելէն մռնչեց, և երկու քայլ ետ գնաց բամման ասատութենէն։

—Անամո՞թ, կը խորդար Ժաք։ Ա՛հ, չան մը պէտ պիտի ապանեմ քեզի։

Սիլվրէլ Պելէնի քով վազած էր, եւ, իր բազուկներուն մէջ սեղմելով զայն, կը զսպէր։

—Այո... պիտի մենամարտինք, կ'ուզեմ Պելէն։ Ա՛հ, երեսս ապտակեցիք... Գո՛ղ, գողի զաւա՛կ...

Ժաք մէկենմէկ վերստացած էր իր հանդարտութիւնը։

—Պատրաստ եմ ձեր հրամանին, պարոն, ըսաւ։

—Եկէք, Պելէն, եկէ՛ք, լսա՛ Սիլվրէլը որ կը վախար թէ գիրկընդիրաւն կռիւ մը կը ծագի այս վեճէն։

Պելէն, կոկորդը սեղմ, աչքերուն արիւնացայտ, ա՛լ բառ մը արտասանելու կարողութիւն չունէր։

Ցնկարծ սկսաւ քրքջել։

—Մենամա՛րտ մը։ խենդ եմ ես... Պարոն Ժաք տը Շեռվիս, ընդհանուր դատախազն պիտի դրկէք ձեր հրաւէրը, և իբր վրայ, թիմարանի երկու պահակներ պիտի բերեմ։

Եւ բռնելով Սիլվրէլի ձեռքէն դուրս հանեց զայն։

Պահ մը եռքը վանդակադուռը կը գոցուէր անոնց վրայէն։

Ժաք և Թենիա առանձին էին։

Իզապէլ Ժունպի վրայ խնկած էր, բազուկներն իր տարփուորին երկնցուցած։

Սա, ձեռքը ճակտին տարաւ։ խենդութիւն կը զգար։

—Ժաք, ըսաւ Իզապէլ, մտիկ ըրէ։

Երիտասարդն անոր նայեցաւ, յետոյ, սպանիական շարժումով մը վեր առաւ երկու բռունցքները իբր թէ զայն ջախջախել ուզէր։

Իզապէլ սոսկումի աղաղակ մը արձակեց։ Բայց երիտասարդին բազուկները վար չիջան։

—Այսպէս, մրմնջեց Ժաք, այս մարդոց բռածներն իրա՞ւ են։ Այսպէս, յետոյ, սպանական շարժումով մը վեր առաւ երկու բռունցքները իբր թէ զայն ջախջախել ուզէր։

Իզապէլ սոսկումի աղաղակ մը արձակեց։ Բայց երիտասարդին բազուկները վար չիջան։

—Այսպէս, մրմնջեց Ժաք, այս մարդոց բռածներն իրա՞ւ են։ Այսպէս, յետոյ, սպանական շարժումով մը վեր առաւ երկու բռունցքները իբր թէ զայն ջախջախել ուզէր։

Իզապէլ սոսկումի աղաղակ մը արձակեց։ Բայց երիտասարդին բազուկները վար չիջան։

—Ես կ'ատե՞մ քեզի... Արհամարհանք մը կ'ելլէ մինչեւ շուրթերս որ կը խղդէ զիս... Ցոփուհի՛... ա՛հ, երեսիդ նետեցին այս ամբաստանութիւնը զոր չհամարձակեցար հերքել... և պէտք եղածին չափ իսկ չյարգեցիր զիս, դուն որ կ'ըսէիր թէ կը սիրես զիս, արգիլելու համար որ չկոխկռտեմ այն ցեխին մէջ ուր դուն խնկած էիր...

—Ժա՛ք, մի՛ նախատեր զիս, գոնէ սիրած եմ քեզի։

—Մի՛ կրկներ այդ բառը, որ սրբապղծութիւն մըն է. միթէ քա՛ն նմաններդ պիտի՞ն այդ բառին նշանակութիւնը։ Կտտեմ քեզ, կ'ըսեմ, քեզ որ է կորուստ մատնեցիր զիս, խիղճի յետին զարթնումներս խղդեցիր, ամենէն անպատուներուն ու անամօթներուն հաւասար ըրիր... կատե՞մ քեզ։

—Ո՛չ, ո՛չ, մի՛ ըսեր այդ բանը։

Եւ Իզապէլ անոր կը կռնչէր, ծանրերուն վրայ քաշկռտուելով, յուսահատ, հեծելով, հեծկլտալով...

Ժաք ուժգնօրէն ետ հրեց զայն... Ցեռոյ դուռը վազելով։

—Շուտ ասուէ՛, անիծեա՛լ ըլլաս, գոչեց։

Եւ դուրս ցատքեց։

Շրջանակը զոր Պիսքաս գծած էր առնոր շուրջը, երթալով կը նեղնար։

Վրիժառութեան ժամն մօտ էր, գժոխային ճարպիկութիւն մը կը միացուներ բոլոր թելերն այս զարհուրելի մեքենայութեան...

Եւ Պիսքաս, մութին մէջ կծկուած, նպատաստար ժամուն միայն կը սպասէր իր որսին վրայ ցատքելու համար...

—Ես կ'ատե՞մ քեզի... Արհամարհանք մը կ'ելլէ մինչեւ շուրթերս որ կը խղդէ զիս... Ցոփուհի՛... ա՛հ, երեսիդ նետեցին այս ամբաստանութիւնը զոր չհամարձակեցար հերքել... և պէտք եղածին չափ իսկ չյարգեցիր զիս, դուն որ կ'ըսէիր թէ կը սիրես զիս, արգիլելու համար որ չկոխկռտեմ այն ցեխին մէջ ուր դուն խնկած էիր...

—Ժա՛ք, մի՛ նախատեր զիս, գոնէ սիրած եմ քեզի։

—Մի՛ կրկներ այդ բառը, որ սրբապղծութիւն մըն է. միթէ քա՛ն նմաններդ պիտի՞ն այդ բառին նշանակութիւնը։ Կտտեմ քեզ, կ'ըսեմ, քեզ որ է կորուստ մատնեցիր զիս, խիղճի յետին զարթնումներս խղդեցիր, ամենէն անպատուներուն ու անամօթներուն հաւասար ըրիր... կատե՞մ քեզ։

—Ո՛չ, ո՛չ, մի՛ ըսեր այդ բանը։

Եւ Իզապէլ անոր կը կռնչէր, ծանրերուն վրայ քաշկռտուելով, յուսահատ, հեծելով, հեծկլտալով...

Ժաք ուժգնօրէն ետ հրեց զայն... Ցեռոյ դուռը վազելով։

—Շուտ ասուէ՛, անիծեա՛լ ըլլաս, գոչեց։

Եւ դուրս ցատքեց։

Շրջանակը զոր Պիսքաս գծած էր առնոր շուրջը, երթալով կը նեղնար։

Վրիժառութեան ժամն մօտ էր, գժոխային ճարպիկութիւն մը կը միացուներ բոլոր թելերն այս զարհուրելի մեքենայութեան...

Եւ Պիսքաս, մութին մէջ կծկուած, նպատաստար ժամուն միայն կը սպասէր իր որսին վրայ ցատքելու համար...

ԺԸ

Ա. Գ. Է. Տ

Մեռեալներուն Ակումբը ճշդապահ գտնուած էր Ամման որ Գեռնէյի որոշած ժամադրութեանը։ Դիմոնական կը բնակէր փոքր սպասարան մը պատելով շրջապատուած եւ զրացի բնակութիւններէ մեկուսի, քիչ հեռու Մանսոյի անտառէն. այն ժամանակ այս թաղը երեւոյթ մը կ'ընծայէր բոլորովին տարբեր այն երեւոյթէն զոր Ֆրիէտլանտ թաղը եւ Բուռնէլ պուլվարը կ'ընծայեն հիմակ օտարականներու աքանչանքին։ Արտաքին պուլվարներու ամայի վայրերը տոն օրերուն միայն կ'ոգեւորուին եւ շաբթու մէջ ժամադրավայրը կ'ելլան անուղղայ թափառիկներու զոյս ոստիկանութիւնը անկարող կ'ելլար իրենց որջերուն մէջ բռնելու։

Սակայն քանի մը մանաւոր բնակարաններ կային շրջափակի պատէն ապին, ուր կը բնակէին մենատէրներ կամ Գ. տը Պեռնէյի պէս ախոյն աշխատողներ։

Շէնքին երեք մասերէն մէկը յատկացուած էր քիմիական աշխատանոցին։ եւ խիստ շատ անգամ, գիշերը, ցանցառ անցորդները տարօրինակ լոյսեր տեսած էին յանկարծ բարձր պատուհաններէն։

Երկրորդը կը պարունակէր մատենադարանը։ վերջապէս երրորդն յատկացուած էր իր բնակութեանը։

Մատենադարանին մէջ հաւաքուած էին Մեռեալներու Ակումբին անդամները։

Արդէն թեւերով ճառ մը անոնց վրայ կ'արձակէր իր բազմաթիւ մտերուն լսոյը։

Հոն էին Առաքիպալ տը Թոմերվիլ, բոլորովին ազդեցած այն սոսկալի ցնցումէն որ գերեզմանին մօտեցուցած էր զինքը, Մարսիալ, երկու եղբայրներն Աշ և Զախ։

Բիէռ Լամարս մէկիկ մէկիկ ներս կը մտցուներ ժամանողները։

Պահ մը, վշտայայտ կարեկցութեան մրմունջ մը խուսափեցաւ բոլոր կուրծքերէն։ Թուլանի նախկին բանտապահը ներս մտցուցած էր սբը Լիսնէլ Սթորկանը։

Անգլիացին պատի գոյն առած էր. երեսը, զոր անձնասպանութեան փորձ մը այլայլած էր, զարհուրելի կերպով նիհարցեր էր։

Իր մեծ զորշագոյն աչքերը նշոյլ չունէին։ կարծես կեանքն առ յաւէտ հեռացած էր այդ նայուածքէն, և բովանդակ կազմուածքը այլ եւս միայն մեքենական զորութեամբ կը շարժէր։

Պլգոիսի տան հրդեհի միջոցին անցուցած սոսկալի վտանգներէն, սբը Լիսնէլ, ինչպէս որ Ամման ըսած էր Պ. տը Թոմերվիլի, կորուսած էր խմացական կարողութիւնը։

Բայց հանդարտ, անդրդուելի, տարօրինակ անզգայութիւն մը որ այդու աւելի խորին էր։ Դիակ մըն էր որ կը քալէր...

Սբը լիսնէլ ներս մտաւ, առանց բոլորտիքը նայելու, առանց գլուխը խոնարհելու, և, ցրտօրէն, գնաց նստաւ իրեն վերապահուած աթոռին վրայ։

Ամման անոր մօտեցաւ և ձեռքն անոր կարկառեց։

Լիսնէլ տեսաւ զայն, բայց չարժուեցաւ։

(Շարունակելի)

Վալտէք Ռուսոյի մենամարտն, ոչ միայն իւր անձին այլ և դէպքին շահեկանութեան պատճառաւ։ Յայտնի է թէ այս քաղաքական անձնաւորութիւն այժմ փաստաբանութեամբ միայն կը զբաղի։ Դանիացի ծագում ունեցող Պ. Ֆրիշը Ֆէլս, որդի գործէ քաշուած սեղանաւորական միջնորդի մը, քանի մը տարի առաջ ամուսնացաւ Օր. Լըպօտիի հետ, դուստր ֆրանսացի մեծահարուստ շաքարի գործարանատէրոջ, որ մի քանի ամիս առաջ մեռաւ։ Աղջկան հայրն հակառակ էր այս ամուսնութեան, բայց իւր կին և դուստր իւր ամէն ճիգեր ի դերեւ հանեցին։ Ամուսնութիւնը տեղի ունենալուն պէս փեսայն և աներն հաշտուեցան, սիրով ապրեցան, և Պ. Լըպօտի մեռաւ բոլոր ընտանիքին սիրովը շրջապատուած։ Բիչ եղբն իւր այրին ուզեց օրինական խնամակալութեան տակ դնել իւր որդւոյ մին, որ ժառանգած էր 25 միլիոն ֆր.ի հարստութիւն, նաեւ 7 1/2 միլիոն ֆր.ի արժեթղթ, և մօրը մահէն եղբն ալ նոյնքան պիտի ժառանգէր։ Երիտասարդին փոխանորդն եղաւ Պ. Վալտէք Ռուսօ։ Դատարանին առջեւ ի մէջ այլոց ըսաւ փոխանորդը թէ «Տիկին Լըպօտիի հաւանութեամբ, Պ. Ֆրիշ ալ Ֆէլսի ի գործ դրած միջոցներէն մին եղած էր Օր. Լըպօտիի հետ իտալիա երթալ՝ իրենց ամուսնութենէն առաջ։»—Փեսայն որ այն միջոցին զբօսաշրջիկ մը կ'ընէր Մէնտերկրականի մէջ իւր զբօսանաւով, փարիզ դառնալուն, հեռագիր մը ստացաւ ուզեցուրութիւն մ'ըլլալ ըլլալն, և մենամարտի հրաւիրեց փաստաբանն։ Երկուստեք վկայներ կարգուեցան։ Պ. Վալտէք Ռուսոյի վկայներն եղան Կալիֆէ զբաղաքապետ և Ֆրանսայի փաստաբանաց խորհրդոյն նախագահ Պ. Տիւպլէ։ Այս վկայներ որոշին թէ փաստաբանն իւր իրաւանց սահմանէն անդին անցած չէր իւր ճառով, և զՏիկին Ֆրիշ ոչ Ֆէլս անարգելու դիտաւորութիւն ունեցած չէր։ Փեսայն գրեց իւր վկայներուն թէ «Այն մարդն որ կին մը զրպարտելէ չի քաշուիր՝ բնական է որ սուրի մը առջեւ ետ քաշուի»։ Փաստաբանին վկայներն ասոր վրայ յայտարարեցին թէ մենամարտ չըլլալու որոշումն իրենք տուած էին, առանց անոր հետ խորհրդակցելու, և թէպէտ Պ. Ֆրիշի թշնամանքն իրենց դէմ դիտուելու, բայց իրենք կարեւորութիւն չեն տար։ Մի քանի օր առքը Պ. Ֆրիշ դատաստանական պաշտօնի մէջ տեսնելով փաստաբանն, անոր երեսին նետեց իւր ձեռնոցն։ Ալ անխուսափելի եղաւ մենամարտն, և Պ. Վալտէք Ռուսոյ ալ ձեռքն վիրաւորեցաւ սրով։—Հիմա փարիզի փաստաբաններուն մէջ չերմ վիճաբանութիւն կ'ընէր այն խնդրոյն վրայ թէ փաստաբան մը դատարանի առջեւ բրած մէկ խօսքին համար ենթակայ է մենամարտելու։

ՈՒՄՊԼԻՐԴՕ թագաւոր իւր անձնական գանձէն երեք միլիոն ֆր.ի գումար մը շնորհեց ելմտական նախարարութեան, ինչ ինչ բարեւրմանց պարծաղրման համար։

ՍԵՐԲԻՈՅ կառավարութիւնն որոշեր է ելմտական նախարարութեան գլուխը դնել ֆրանսայի մանուպէտ պաշտօնատար մը, վատահութիւն ներշնչելու համար Սերբոյ օտարազգի առնչիլբորներուն թէ ազգի պիտի մատակարարուին գանձային գործերը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ 8 % տոկոսաբեր պարքն ի մօտոյ 5 %ի պիտի փոխուի։

ՄԱՔՍՍԱՅԻՆ ՆՆԴԻՐ.—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովն 172ի դէմ 371 քուէով ընդունեց կառավարութեան ընդունած այն ծրագիրն որով հիմակուան հինգ ֆր.ին տեղ եօթն ֆր. մաքս կնորհուի դուրսէն բերուած ցորենեղու հարիւրաքերէն վրայ։

Պ. ԿԻՐՍ շնչարգելութեան ծանր տագնապ մ'ունեցաւ, և իւր կեանք այժմ վտանգի մէջ է։

ՊԻԼՐՕԹ մեծանուն վիրաբոյժին անուամբ յորջորջեցաւ իւր գիւղային բնակարանին մօտ գտնուող կայարան մը, (Սայցպուրկի գաւառ)։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայոց ընկերակցութեամբ Քաղաքական ժողովոյ ատենապետ Վահա. Մաքսուտ Սիմոն պէյի և ատենադպիր Ազն. Թորոսեան Յովհաննէս էֆէնտիի, երեկ Կայս. Պալատ գնաց ի շնորհաւորութիւն Վեհ. Սուլթանի Յիշատակի առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի կողմէ ընդունելով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։

Յուլիսոյ ի Հայոց Պատրիարքները, Պուլկարաց Էկզարքը, Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքը, Ասորւոց և Քաղդէացւոց պատրիարքական փոխանորդները եւ Հրէից Բարձունապետի տեղակալն երեկ կայս. պալատ երթալով ընդունուցան առաջին սենեկապետ պէյին կողմէ եւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։

—Մայրաքաղաքիս օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանք, Օսմ. կայս. Պանքայի եւ Բէյժիի ընդհանուր տնօրէնները և այլ օտարազգիներ կայսերական պալատ գացին ի շնորհաւորութիւն եւ ընդունուեցան արարողապետ Միւնիր փաշայի կողմէ։

—Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կայսերք, Պարսից Շահն եւ միւս բոլոր վեհապետք շնորհաւորական հեռագրեր ուղղած են ի կայս. պալատ եւ որոյ Վեհ. Սուլթանը հեռագրաւ պատասխանած է շնորհակալութիւն յայտնելով։

—Եգիպտոսի Խիվը, Մէրքէլի Էմիրը, Եգիպտոսի արտաքոյս պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա, բոլոր կուսակալք, զօրարանակաց հրամանատարք, օտար տերութեանց քով դանուող օսմանեան դեսպանք և դաւառաց հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը շնորհաւորական հեռագրեր ուղղած են ի կայս. պալատ։

* * *

ԳՈՇԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՂՕՔՔ

Երեկ առաւօտ Ֆէնէրի և Գումգապուի Մայր եկեղեցիներուն, պուլկարաց Էկզարքարանի ինչպէս նաեւ Հայ-Հռոմէականաց, Ասորւոց, Քաղդէացւոց եկեղեցիներուն և Հրէից Դալմէխոյ սինակոկին մէջ գոհաբանական հանդիսաւոր աղօթքներ կատարուեցան։ Հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերն ու երեւելիք ներկայ էին այս արարողութեանց։

* * *

ԳԱՒԱՌՔ ԵՒ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆՔ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն՝ բոլոր նահանգաց կառավարական պաշտօնատուններուն մէջ երեկ ընդունելութիւնք կատարուած և երեկոյին ալ լուսաւառութիւնք եղած են։

Եւրոպական մայրաքաղաքներու օսմանեան դեսպանատանց մէջ ցերեկին ընդունելութիւնք կատարուելով՝ երեկոյին հայկերոյթներ տրուեր և լուսաւառութիւններ եղեր են։

* * *

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանն իւր հայրախնամ հոգածութեամբ երեք հարիւր ոսկի շնորհած է որպէս զի պարարի համար բանտարկեալ անձանց պարտքերը վճարուելով, իւր ծննդեան տարեդարձին առթիւ ազատ արձակուին։ Դատական նախարարութիւնն անմիջապէս գործադրած է կայս. սոյն Իրատէն։

* * *

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՔ

Երեկ, ի ներկայութեան Պոլսոյ ոստիկանապետ Հիւսնի պէյի և Ոստիկանութեան նախարարութեան Մէքթուպճի Բաղրպ պէյի, ազատ արձակուեցան՝ իրենց պատժոյն երկու երրորդմասն աւարտող բանտարկեալներ, որք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Նոյնպէս ազատ արձակուեցան Պեսական Խորհրդոյ, Իտարէի ժողովներու և զինուորական ատեաններու վճռով բանտարկուած և իրենց պատժոյն երկու երրորդմասն աւարտած բանտարկեալք, որք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, գաւառաց մէջ ալ այդ կարգի բանտարկեալներ ազատ արձակուելով բարեմաղթութիւններ եղած են։

* * *

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՊԱՐԳԵՒ

Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ երեկ Բ. Դրան կողմէ դրամական պարգեւներ բաշխուեցան ազքատաց, որք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Ն. Վեհափառութեան։

* * *

ԼՈՒՍԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆՔ

Թէեւ այս տարի Օգոստափառ Սուլթանին ծննդեան բարեբաստիկ տարեդարձի հանդէսը ձիւնալից ու ցուրտ օդով մը տօնել հարկ եղաւ, բայց այս պատճառով իսկ ամենուրեք կատարուած չքեղ լուսաւառութիւնները բոլորովին նոր հրապոյր մը ու եղական երեւոյթ մը կընծայէին աչքի։

Երկինքը, որուն մութ կապոյտ գոյնը աղօտ կերպով կը լուսաւորուէր ցոլացիկ լուսապուտներով, մաքրուած էր լեռնակուտակ ամպերէն և լուսինը դեռ չէր եկած իր ոսկի ցնցուղը թափելու ձիւնի համայնապարփակ խաւին վրայ։

Բայց, փոխադարձաբար, երկիրն իր դոգէն վեր կ'արձակէր անընդհատ փայլ և շողիւն, որով լուսեղէն գօտի մը միշտ կը կենար մթնոլորտին մէջ։ Եւ արդէն օդին անսովոր հանդարտութիւնը՝ այնքան լուռն փոթորիկներէ եւք, մեծապէս կը նպաստէր որ լուսաւառութիւնները գեղաղնցապէս ի յայտ բերեն իրենց բազմագոյն գիւթութիւնն ու հրապոյրը։

Առաւօտէն սկսեալ արդէն ամէն կողմ մեծ գեւորութիւն կը տիրէր, եւ օսմ. անհամար գրչներ կը ծածանէին հանրային շէնքերու ու մասնաւորաց բնակարաններուն վրայ։ Ճոխ վերտաւութիւններ իրենց գեղեցկաղարդ շրջը կը ձգէին շէնքերու ճակատներուն վրայ։ Ծովը որ հայե ի միապաղաղ ու անդրդիւ երեւոյթը ունէր, գիշերուան առաջին ժամէն կը ծփար լուսաւառ ու դրօշազարդ շրգենաւերէն, օտար թէ պետական, որք Վոսփորէն մինչեւ Ոսկեղջիւր կը տարածուէին յոյժ ակնահաճոյ շրջթայտմամբ մը։

Ընդհանուր ճերմակութեան վրայ, որ ադամանդի շղթրով կը ցոլցուր, հրգիռներու եւ բիւրացան ճոխերանգ լուսացնցուղներու ձգտումներն ու գաղարուններն հաղուագիւտ տեսարան մը կը ներկայացուցէին արդարեւ՝ սկսեալ Վերին Վոսփորէն մինչեւ Բերա, գերազանց շլացում մը ստանալով ի Պէշիկթաշ։

Ոսկեղջիւրի մէջ հանդչող խոշոր զբօսանաւերը պճնազարդած էին իրենց կայմերն ու պարաններն, աւելցնելով գեղապարոյր հրապոյրն ընդհանուր լուսաւառութեան։ Պոլսոյ բարձունքէն սկսեալ մինչեւ Էյուպ լուսաւառութիւնը, ձիւնի կոյտերու մէջ մարճուած, հանդիպ պատճառող երեւոյթ մը կընծայէր։ Մանաւանդ ծովեզերեայ լուսազարդութիւնները, կրկնակի հմայք մը ունէին, թէ ձիւնէն և թէ ծովէն գողնալով հրաշալի գեղապատկերներ։

Գրեթէ մինչեւ կէս գիշերն անցած անընդհատ շարունակուեցաւ ըսյսի այս առատ ցուցադրութիւնը, գիշերային հանդարտութեան մէջ։

Աւասիկ գլխաւոր լուսաւառութիւնները.

Եըլտըզի Կայսերական պալատն հանդիպակաց Համիտիյէ մզկիթը, ժամացոյցի աշտարակը, Հանրային պարտէզներն ու բոլոր շէնքերը՝ իրենց չքեղագոյն լուսաւառութիւններով կը գերազանցէին զամենն։ Հանրային երկու պարտէզներուն մէջ գինուորական նուագածուաց խումբեր կը նուագէին և անընդհատ հրաճարակներ կը կատարուէին։ Իսթիաղի, Օսմանիյէի և Մէճիտիյէի մեծադիր լուսեղէն պատուանշաններ ձեւացուած էին, որք արտասովոր փայլ մը կուտային լուսազարդեալ զարտէզներուն։

Պէշիքթաշ.— Կայս. պալատն շրջակայ շէնքերն անմիջապէս յետոյ շքեղ լուսաւառութիւններով կը փայլէին ի Պէշիքթաշ հետեւեալ բարձրատոհման անձանց ապարանքները. Արքունեաց հրամանատար Օսման փաշա, Սպարապետ Բիգա փաշա, Արքունական Միւնիր փաշա, Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Յուրտեան, Պէշիքթաշի հրամանատար Հասան փաշա, Բ. Զօրաբաժնին հրամանատար Շեվքէթ փաշա, սենեկապետ Բաղրպ պէյ, կայս. պալատան պաշտօնատարներէն Դատրի պէյ, Վեհ. Սուլթանին հրացանակրապետ Թահիր փաշա Լայլը։ Նոյնպէս Շաղլը Թէքքէն, Պէշիքթաշի պահականոցը, զպլոցները, կայս. պալատան շրջակայ զօրանոցք և հիւանդանոցք։

Նիշան-Թաշի բարձանց վրայ լուսաւառութեանց հոյակապ կեդրոն մը կը կազմէին Բարձր. Մայր-Թագուհւոյն, Մեծ-Եպարքոս Ճէվատ փաշայի, Նախկին Մեծ-Եպարքոսներուն, Արտաքին գործոց Նախարար Սայիտ փաշայի, կայս. ուսումնական Շաքիր փաշայի, կայս. պալատան առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշայի, գաղթականաց վարչութեան նախագահ Եուսուֆ Բիզա փաշայի, թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշայի, Տէֆթէրխանէի վերատեսուչ Ալի Բիզա փաշայի, առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի, կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշայի և այլ երեւելեաց ապարանքներ, որոց առջեւ լուսեղէն կամարներ ձեւացուած և Բասֆլոհրմ լՁէֆ եաալ լուսեղէն վերտաւութիւններ դրուած էին և անընդհատ հրաճարակութիւնք կը կատարուէին։

Շէյլիէն ի Բէրա կատարուող լուսաւառութեանց սկզբնակէտն էր Քաղաքապետ Բըսվան փաշայի ապարանքը ուր կը կատարուէին հրաճարակութիւնք, եւ նուագածութիւնք։ Քաղաքապետ փաշայի ապարանքէն յետոյ, Խարիճիյէի Մէքթուպճի Միւնիր պէյի և այլ պաշտօնական անձանց բնակարաններ։ Բանկալթիի շիտակ ճանբուն երկու կողմն պաշտաճապէս լուսազարդուած էին Տոթթ. Ցակոբ պէյ Թանտանեանի բնակարանը, Վիէննայի Մխիթարեան հարց վարժարանը, Վերաքննիչ Ատենի անդամ Գարբիէլեան Գարբրիէլ էֆէնտիի, ճարտարագէտ Պ. Պէրթիէի բնակարանները, գինուորական վարժարանը, զօրանոցները, Ս. Ցակոբայ հիւանդանոցը, Մուզաֆֆէր փաշայի, Ներքին գործոց նախարարութեան փաստաբան Թօղօլեան Աւետիս էֆէնտիի բնակարանները։ Ի Թագսիմ՝ անտառաց, հանբաց և երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մէլէհմէ էֆէնտիի, Սպարապետի Դրան թարգմանութեանց Սենեկին տնօրէն Մամիկոնեան Միքայէլ էֆէնտիի, Խ. և Ա. Հաճեան Տեարց, Սպարապետի Դրան ճարտարապետ Ակնաւորեան Յովհաննէս էֆէնտիի և Օսմ. Կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սբը Էսկար Վինսընդի բնակարանները։ Ի Բերա՝ Պեսական Խորհրդոյ անդամ Նուբեան էֆէնտիի և Դուլյուժեան Պետրոս էֆէնտիի, Բէյժիի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ֆորնիի, Ազարեան տեարց, Թէհպէքիի Բէյժիին տնօրէն Պ. Զօկէպի, Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին անդամ Պ. Վինսընդ Քայլարտի, Էսաեան տեարց, և այլ տեղացի ու օտարազգի բոլոր ծանօթ անձնաւորութեանց բնակարանները։ Նոյնպէս հայ-հռոմէականաց Պատրիարքարանը, Կաղաթա Սէրայի պաշտօնատունը, Սուլթանիյէ Վարժարանը, Բերայի հեռագրատունը, Բիլէպը, բոլոր մեծ վաճառատունները, Թիւնէլի հրապարակն և Բերայի թաղապետութեան պաշտօնատունը։

Ի Դալամբիա՝ Օսմ. Կայս. Պանքայի ու Բէյժիի շէնքերը, Վոյվոտի պահականոցը, առեւտրական և սեղանաւորական հաստատութեանց բոլոր շէնքերը, տպարանները, գլխաւոր խանները, կամուրջի գլխի պահականոցը։

Դա լաթիայէն մինչեւ Օրթագիւղ թրամուէյի գծին երկայնութեամբ երկու կողմերը լուսաւառութեանց շքեղ շարք մը կը կազմէին։ Թօփխանէի հրաճարակին վրայ հրաճարակութիւնք կը կատարուէին և գինուորական նուագածուաց խումբ մը կը նուագէր։

Օրթագիւղ.— Գալատասարայի և Մաքսատանեաց ծովեզերեայ ապարանքները, Կայս. անձնական Գանձուն նախարար Փորմուզլ Մէքայէլ Փաշայի, Վեհ. Սուլթանի մտերիմ Օսման պէյի և նորատունկանց ընակարանները, Պուլգարաց Էկզարքարանը, Պարտիրքարանի գործակատար Թրէնկեան Աբրահամ էֆ.ի տունը, Հայոց և Յունաց եկեղեցիները և հրէից Սինակոկան։

Նոյնպէս, ծովային նախարար Հասան փաշայի հեռագրական և թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտիի, Նախկին Մեծ-Եպարքոս վախճանեալ Իսհէմ փաշայի և այլ երեւելեաց ծովեզերեայ ապարանքները։

Ի Գոլոր-Զէրէք, Արձանագրէյ և Պէպէ։—Ակէրբ փաշայ, Բարձր. Սուլթանուհիներու ծովեզերեայ ապարանքը, Բրէնս Հալիմ փաշա, Ճեվտէդ փաշա, Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Ահմէտ Բէֆիգ պէյ։

Բանդալ Հիսար, Էնիքէր և Եէնիէօյ.— Դատական նախարար Բիրզա փաշա, Կարնոյ կուսակալ Հաղրը փաշա, Պետական Խորհրդոյ անդամ Շեբիբ Ապտուլլահ փաշա, Նաֆիաթ Մէքդուպճի Ճէմալ պէյ, Բարձր. Մեսիհա Սուլթանուհի, Թաղապետութեան ե. շրջանակին անօրէն Մանաս էֆէնտի և Առեւտրական առաջին դատարանին անդամ Եուսուֆեան Տիգրան էֆէնտի։

Թարապիա, Պէյճ-Լէրէքի և Սարըէրեր.— Աբրահամ փաշա, Սեւ ծովու նեղուցին հրամանատար Մազհար փաշա և այլք։

Աֆիոնն Էսէրի։—Ակիտարի կուսակալական պաշտօնատունը, Բարձր. Ճէմիլէ Սուլթանուհւոյն, Բրէնսէս Ֆաթիմէ հանրսի, Դատական նախարարութեան խորհրդական Հաչիմ պէյի, առողջապահական ժողովոյ դեր- նախագահ Հաճի Արիֆ էֆէնտիի, Պրուսայի կուսակալ Միւնիր փաշայի եւ այլոց ապարանքները, ինչպէս նաեւ Գալիպոլիի վարժարանն ու զօրանոցը։

Ի Պալթա.—Բարձր. Նազիմա ու Սանիհա Սուլթանուհիք, Նախկին Խիվ Բարձ. Իսմայիլ փաշա, Ներքին գործոց նախարար Խալիլ Ռիֆաթ փաշա, Էվկաֆի նախարար Զաւիկի փաշա, Կրթական նախարար Զիւհտի փաշա, Եղտական նախարար Նազիֆ փաշա, Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ, Տպագրական տեսուչ Պէհճէդ պէյ և նոյն տեսչութեան երկրորդ օգնական Հըֆզի պէյ։ Նոյնպէս Բ. Դուռը, կառավարական բոլոր պաշտօնատունք եւ Պարսից դեսպանատունը։

Գատըգիւղ, Ասյանէֆանօսի, Մաքրիգիւղի եւ Կղզիներու մէջ նոյնպէս շքեղ լուսաւառութիւնք։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Սանկտէ Երկրորդ աստիճան տրուեցաւ կայս. ախոռներու վարչութեան առաջին քարտուղար Մաւսթաֆա Ազմ՝ էֆէնտիի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սուրբէի Հիւսնյուսնի առաջին Միւժտէճի Ահմէտ էֆէնտիի և երկրորդ Միւժտէճի Ալի աղայի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ գերմանացի դաշտակահար Պ. Լիվի Զատերի։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ.—(Պաշտօնական Զեկոյցում). Փետրուար 9ի չորեքշաբթի օրուան ժամ 6 էն մինչեւ փետրուար 10ի հինգշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քսանեակ Ֆէտէպքեր պատահած են, որոց երեքը մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն 4ն մեռած է և 4ն ալ ապաքինած։ Աւասիկ մանրամասնութիւնները։

Բ. զօրաբաժնէն՝ երկու։ Զինուոր, որոց մին Դուռան։

Դասալ Փաշա՝ երկու։ Եուվան Ներքօյա (երկաթագործ) և Ֆիրնաքօ Սթաֆրօ Դուռան։

Պալաթ՝ մէկ։ Թօսորի Թանաշ (մակուկավար)։

Զրհանկիր զօրաց վաշտէն՝ երկու։ Զինուոր։

Հեծելազօրաց 4րդ վաշտէն՝ մէկ։ Զինուոր։

Եէնիչէհիր՝ մէկ։ Վարդան Մանուկեան (գործաւոր) Դուռան։

Առաջուան բռնուածներէն մեռած է.

Զրհանկիր զօրաց վաշտէն՝ մէկ։ Զինուոր։

ՀԻՄՆԱՐԿԷՔ.—Կ. Պոլսոյ Արուեստահանդէսին հիմնարկէքը երեկ տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր կերպով։ Ներկայ էին անտառաց, հանքաց և երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մէլհամէ էֆէնտի, ուրիշ պաշտօնատարք, ճարտարապետք, երկրաչափք և այլք։ Ոչխարներ զոհուելով՝ հիմնարկէքը կատարուեցաւ և յետոյ բանախօսութիւններ ըլլալով բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ Պոլսոյ Սուլթան Ահմէտ թաղը գտնուած հանդերձեղինաց մթերանոցին մօտ երկարկի քարուկիր շէնք մը կառուցուած է, որ արհեստի տէր եղող ազքատ կանանց ինչպէս նաեւ գաղթական կանանց համար արուեստանոցի պիտի ծառայէ եւ ուր ընդունուող կանայք թէ՛ զինուորականաց հագուստները պիտի կարեն եւ թէ իրենց ձեռարուեստովը պիտի զբաղին։

Երեկ, Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձի օրը, տեղի ունեցաւ այս արհեստանոցի բացման հանդէսն ի ներկայութեան պաշտօնատարաց և բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Այդ արհեստանոցի գործառնութեանց համար կանոնագիր մը պատրաստուած է որ վաւերացած է կայս. Իրատէով։

ՕՍՄ. ՓԱՍՏԱՐԱՆԱՑ Կաճառը երեկ իրիկուն, Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, հացկերոյթ մը տուաւ ի Բերա, Լիւքսէնպուրկի պանդոկին մէջ։ Սեղանին վրայ Իրճան պէյ բանախօսութիւն մը արտասանելով բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Թէֆիգ պէյ եւս բանախօսութիւն մը արտասանելով, բաժակ առաջարկեց Ն. Կ. Վեհափառութեան կենաց։ Ներկայք յօրընկայս ձայնակցեցան այս բարեմաղթութեանց և բաժակ պարպեցին։

ԲԱՐԻԶ՝ առողջապահական համաժողովին օսմ. պատուիրակութեան պետ Թիւրխան պէյ մանրամասն տեղեկագիր մը ղրկած է ի Բ. Դուռն, համաժողովին մինչեւ յարդ կատարած աշխատութեանց վրայ։ Կը կարծուի թէ համաժողովին աշխատութիւնները քան օրէն առաջ չեն աւարտիր։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Փետրուար 6էն 7, Ալաչկերտի մէջ քոլերաէ դէպք չէ պատահած և առաջուընէ բռնուած հիւանդներն ապաքինած են։ Դարաքիլիսէի Սէրօ գիւղին մէջ մէկ մահ պատահած է և ուրիշ տեղերու մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ԿԻՄԼԷՅԻԿ գաւառին շրջակայ մէկ գիւղին մէջ անասնոց հիւանդութիւն երեւան եկած ըլլալով, Զուտապի կուսակալութեան կողմէ նախարարաբար մը համաձայն՝ Հիւսնիմանուրի մէջ գայմգամի փոխանորդին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է վաշխառուներու հաշիւները քննելու համար։

—Քարբերդի կեդրոնին մէջ կազմեալ հասարակաց ծանձան յանձնաժողովը յունուար 14էն 20, 92,954 դրուշ 25 փարա գանձած է նախորդ տարիներու և ներկայ տարւոյ հասոյթներէն։

ՊԱՆՏՐՄԱՅ մէջ փետրուար 6էն ձիւն տեղալով գետինը ծածկուեր է կէս կանգուն ձիւնով, բայց հետեւեալ օրը օդը բացուեր է։

—Պանտրմայի թաղապետական նորընտիր լրիշկ Աւետիս էֆէնտի Դարաքօշ իւր պաշտօնատեղին ժամաներ է։

—Պանտրմայի մէջ ինֆլուէնցա ճարակած է, սակայն բարեբաղդաբար թեթեւ ըլլալով մահացու հանդիպանք մը չունի։

Պ. ՆՈՎԱՔՈՎԻՉԻ Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպան անուանուելուն լուրը կը հերքուի՝ իբր անհիմն։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ թոշակի Մուսուկին վարչութիւնը Բ. Դրան մատուցած է իր տարեկան հաշուեկշիռը որ հետեւեալ վիճակը կը պարզէ։ Մուսուկին պահանջին կողմը կայ 1.—30,000 ոսկիի գումար մը որ աւանդ ձգուած է Օսմ. Պանքան, թոշակներուն վճարման համար, 2.—100,000 ոսկիի գումար մը որ նոյնպէս Օսմ. Պանքան ձգուած է՝ հանգստեան կոչուած պաշտօնեայներուն և որբերուն համար, 3.—100,000 ոսկիի ուրիշ գումար մը և զանազան արժէթղթեր, 4.—600,000 ոսկիի պահանջք մը կայս. կառավարութենէն։

ԱԱԿՈՆՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակառներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան եւ դէմքը կը տձեւցուցնէ։ Առանց լաւ ակառներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չկայ սնդառութիւն, առանց սնդառութեան չկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ինչ է կեանքը։—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք առանձնապէս անձերը դիմել Տքթ. Պառիի, միակ տատանաբոյժն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբեւն և անարմատ ակառներ, արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակառներ պատրաստել առանց քիմքի, կոնիրու, զաղանակներու եւ այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիովին գոհ մնալոյ համար։ Արդէն, իրեն զիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը գտնուի ժամը 9էն (Ը.Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Մեծ փողոց, Փրանսական գեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։ 927 17

ՏՈՔԹԷՕՌ Է. ՍԱՍԻՍ

ԲԵՐԱ, ՇԻՇԼԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21

(Մեծանէ պէրպերանէն մօտ)

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն վերջը ժամ 7էն 10։ Չորեքշաբթի օրերը ձրի։ Ներքին ամէն հիւանդութիւններէ զատ մասնաւորապէս կը զբաղուի ստամոքսի, ազիքներու և ծնունդաբերական գործարանաց հիւանդութիւններն։ 928 11—26

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայոց երեկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ. Եպարքոսին հետ։

Յետոյ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ կայս. պալատան առաջին քարտուղար Վահա. Սիւրէյա փաշայի և տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայոց երեկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ. Եպարքոսին հետ։

Յետոյ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ կայս. պալատան առաջին քարտուղար Վահա. Սիւրէյա փաշայի և տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայոց Երեկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ. Եպարքոսին հետ։

Յետոյ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ կայս. պալատան առաջին քարտուղար Վահա. Սիւրէյա փաշայի և տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայոց

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 21 Փետր. — Եվրոպական նախարար Պ. Սոնինօ վերջապէս Երեսփ. Ժողովից մասոյց իւր գանձային բարենորոգման ծրագիրը։ 150 միլիոն ֆրի հասոյթ կ'աւելցնէ, այլ և այլ տուրքերն աւելցնելով, ցորենի մաքսը բարձրացնելով, այլ և այլ արժեթուղթերը փոխելով, և վարչական ծախքերը զեղչելով։ Ամենուստ խընդակցութիւնք առ նախարարն։ Յետոյ, Ժողովը գրէթէ միաձայն ընդունեց Պ. Բրիսբիի օրինագիծն, որով լիազօր իշխանութիւն կը տրուի կառավարութեան՝ քաղաքային և զինուորական վարչութիւններն ըստ կամս բարենորոգելու և ծախքերը զեղչելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ, 22.—Անգլիոյ Պանքան իւր գեղչի սակն իջուց 100 ին երկուքի։ (Պահեստի գումարներուն համեմատութիւնը Պանքային պարտականութեանց դէմ՝ բարձրացած էր 100 ին 60·20 ին։)

—Երեսփ. Ժողովը մերժեց Լորտերու Ժողովոյն առաջարկած գլխաւոր փոփոխութիւնները թաղային խորհրդոց օրինագծին։

ՍՈՖԻԱ.—Վեռաքեկ առանցը մերժեց Թռնովայի մետրոպոլտին բողոքը։

ՖՐԱՆՍԻՈՐԻՒ Զայլոնէնկը կ'ըսէ թէ Ռուսիա, ծանուցագիր մը ղրկելով Ֆրանսայի, ըսեր է թէ՝ որքան ալ կը ճանչէ Ֆրանսական կառավարութեան ուղղամտութիւնը, բայց պէտք է իմացնէ թէ ցորենի վրայ մաքսի աւելնալը ծանրապես պիտի զդչի ռուս երկրագործութեան, և Ռուսիա ազատ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի հետ կնքած առևտրական պայմանագիրը մերժելու։ Ֆրանսա պատասխաներ է թէ պիտի չանայ որ Խորհրդարանն ըստ կարի քիչ բարձրացնէ ցորենի մաքսը։

ԹՈՒՆՃԷ, 22.—Ֆրանսա, Անգլիա և Իտալիա յատուկ շրջենաւով մը ծանուցագրեր ղրկեցին Մարոքի վեհապետին, խորհուրդ տալով որ գոհացնէ Սպանիան։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՌԻԳ.—Զարը կառքով դուրս ելաւ, և Սրբոյն Աղեքսանդր Նեւսքիի վանքն այցելեց։

Բիվ.—Պրանթէնպորգի զրահաւորին մէջ մեռածներուն թաղումն այսօր տեղի ունեցաւ պաշտօնական մեծ հանդէսով։ Կայսեր կողմէ իւր եղբայր և բազմաթիւ զինուորական և նաւային մարմինք և պատուիրակութիւնք ներկայ էին։ 30 դագաղները ծածկուած էին պսակներով։ Ահագին բազմութիւն։

ԻՄԱՒԻԼԻԱ. — Փետր. 11էն մինչեւ 20 Սուէզի ջրանցէն անցնող 88 շոգենաւերուն տառնորեայ հասոյթն եղած է 1,900,000 ֆր։

Վակտրան

ՂԱՅԱԹԻ, 11 Փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒԼԱՆԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 °/₀
3 » Փարիզի »	22 75

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊՈՏՈՍԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միսց. Դ. Սէրի]	26 15½
Բերայի մէջ	» — —
Առաւօտուն բացուեցաւ	» 26 17
Կէս օրին	» 26 18
Թանվիլայեր Օսմանիյէ Երկ. երեկոյ	— —
» » ժամ 3ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառ. Ֆին	Ա. Սէրի	58
»	Բ. »	37 37
»	Գ. »	27 35

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 20
Պանք տը Բօնս	» »	3 05
Օսմ. Շանժ է վալէօր	» »	4 10
Ռէմի	Օսմ. Ոսկի	18 35
Թքամուէյ	» »	375
Օսմ. Ապահովագր. Էնկ	» »	310
Բանկէրի Երկաթուղի	Ֆր.	107 37
Բասմենեանցի Լարիսմի	»	39

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	գր.	100
20 ֆրանկնոց	»	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107 10
Ռիալ	»	90
Քրիմկոյ	»	51 15
Բանկէրի Երկաթուղի	»	8 52
Մէճ. արծաթ [տարբ.]	»	198 04
Մանր արծաթ	»	103
Մէճիտիէ	»	97
Թասֆիյէ	»	5
Տոկոս Ղալաթիոյ Մակարանի	»	— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 22 Փետրվար

Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀	98 92
» » Նոր 3 °/₀	105 20
Օսմանեան բանկայիտ, Սէրի Դ.	23 92
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	497 18
Բրիսորիէ Թիւրք (1890)	471 87
Օսմանեան Երկաթուղի	107 75
» Բէժիի բաժնեթուղթ	427 18
Պանք Օթոման	607 50
Քէյտի Լիոնէ	772 50
Իսպանական Ռանթ 3 °/₀	75 85
Եգիպտական միացեալ	320 93
Զէր Լոնտրայի վրայ	25 183
Օսմանիյէ (Օսմանեան բանկայիտ)	442 50

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Փետրվար

Անգլ. բանկայիտ		99 68
Օսմ. »	Սէրի Դ.	23 68
» » »	Ա.	58
» » »	Բ.	37 25
» » »	Գ.	24 87
Օսմ. փոխառութիւն 1871		104 25
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆթանը Լոն)		101 75
Պանք Օթոման		14 18
Այտընի երկաթուղի		14
Գասապայի երկաթուղի		13 50
Եգիպտական միացեալ (հունիֆիյէ)		103 25
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890		— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոշիլտ)		104 75
Փելլեհական 5 °/₀		28
Հոխանակութիւն Փարիզի վրայ		25 362

ՊԵՐԼԻՆ, 22 Փետրվար

Օսմանեան Երկաթուղի	97 20
Օսմ. Բէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 360
» Փարիզի »	80 95

ՎԻԵՆԱ, 22 Փետրվար

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 20
» Փարիզի »	49 65
Օսմանեան Բէժիի բաժնեթուղթ	209 [illegible]
» Երկաթուղի	55

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ԲԱՐԻԶ, 22 Փետրվար

Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀		98 87
Եգիպտական միացեալ		— —
Օսմ. բանկայիտ Սէրի Դ.		24 02
Օսմ. Երկաթուղի		108
Օսմ. Բէժի		427 50
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ		— —
Բրիսորիէ Թիւրք		— —
Պանք Օթոման		607 50

ԱՖԷԹ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՉԻՐԸ

Կ. Ա. Մ

ԴԵՂԱՀՈՐԾ ԶԷԶԱՐԻ ՍՊԱՆԻԶՆԵՐԸ

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Ինչպէս կը յիշուի, անցեալ տարի յունիս 28ի կիրակի օրը, իրիկուան ժամը 11ին առենները. աւստրիացի բժիշկ Տօքթ. Շուարց իւր կնոջ ու երկու մանկամարդ աղջիկներուն հետ կ'անցնէր Բանկալթիի Աֆէթ փողոցէն, երբ յանկարծ 2—3 անծանօթ չարագործներ վրան յարձակելով՝ ժամացոյցը կը յափշտակեն ու կը փախչին։ Բանկալթիի հասարակութեան ծանօթ՝ ազնիւ ու բարի գեղագործ մը, Զեզար, որուն խանութը այդ փողոցին բերանը կը գտնուի, տեսնելով չարագործաց այս արարքն ու փախուստը, երիտասարդական աւիւնով և մարդասիրական գաղափարով, քսակահատներու ետեւէն կը վազէ՝ ուզելով զանոնք բռնել, սակայն խեղճ մարդը զոհ կ'երթայ իւր անձնուիրութեանը. ոճրագործներու կողմանէ պարպուած ատրճանակ մը գետին կը փռէ զայն։ Վիրաւորեալ գեղագործը, եղած գարմանքներուն հակառակ, երկու օր չապրիր։

Հաղիւ Զեզար զարնուած էր, սակայն մարդասիրութիւնը փութաց ձերբակալել կատաղելի մարդիկ, որոնցմէ էր՝ Հելլենական հպատակ Սբիրօ, իտալական հպատակ Գօզմա, օսմ. հպատակ Բէյթրի՝ անուանեալն Պետրոս Սահակեան, և Սիրաթի Դաղամիա անուն յոյն մը։

Յետ քննութեան հաստատուեցաւ թէ միայն Սբիրօ և Բէյթրօ (Պետրոս) գործակցութիւն ունեցած էին այս յափշտակութեան և սպանութեան գործին մէջ. ուստի իրենց միւս ընկերներն ազատ արձակուելով, այս երկուքը հանուեցան Եղեռնադատ ատենին առջեւ, իրենց դատը տեսնելու համար։

Անցեալ շաբաթ օր տեղի ունեցաւ ատենց դատավարութիւնը փաստաբանութեամբ Պապիկեան Յակոբ էֆէնտիի։ Սբիրօ և Բէյթրօ բողոքին ուրացան իրենց ոճիրը. առաջինը չանաց նաեւ հաստատել թէ, նոյն օրը, ինք՝ կէս օրէն սկսեալ մինչեւ իրիկուն գինետան մը մէջ խմելով զբաղած էր և ձերբակալուած միջոցին դեռ հոն կը գտնուէր։

Հարցաքննութիւնն սկսաւ Վսեմ. Նախագահը Բէյթրօին ուղղելով խօսքը.

—Բէյթրօ, դէպքին տեղի ունեցած ատեն, մէկ ձեռքդ դաշոյն և միւդ ատրճանակ բռնած՝ փախչողդ տեսած են, և քեզ ձերբակալած ատենին ալ այդ զէնքերը վրայէդ գտած են. ի՞նչ կ'ըսես։

Բէյթրօ.— Դաշոյնը իմն չէ. օր մը Աճէմէլը ըսուած տեղէն անցած ատենս, գտանեցը բանի մը փայլիլը տեսայ. վերցուցի. այս դաշոյնն էր, տարի Գասպարին սրճարանը. այո՛, բռնուած ատենս վրայէս գտնուեցաւ, սակայն իմն չէր ան, գետնէն գտած էի։

Տօքթ. Շուարց որ անձնական դատախազի ամբոխն վրայ նստած էր, Վսեմ. Նախագահին հարցման պատասխանելով հետեւեալ տեղեկութիւնները տուաւ.

—Իմ ժամացոյցս յափշտակողը ամբաստանեալս ամբոխին վրայ նստող Սբիրօն էր. շատ լաւ ճանչցայ զինքը, մանաւանդ գլխուն գաւազանի հարուած մ'ալ ինձմէ։ Սբիրօ փախած ատենը կինս հրելով գետին ձգեց. ատենը երեք հոգի էին. այս միջոցին ատրճանակ մը պարպուեցաւ, վախցայ, և շուարումէս չկրցայ որոշել թէ ո՞վ պարպեց. Սբիրօն չէր պարպողը. նոյնպէս չկրցայ իմանալ թէ ատրճանակը որո՞ւ ուղղուած էր, և գողցմենէն որչափ վերջը նեռուեցաւ։ Գալով անձնական իրաւանցս, բան մը չեմ պահանջեր, ժամացոյցս ստացայ, միայն շղթան մնաց՝ այն ալ չեմ ուզեր։

* *

Վ. Ա. Ն. Ե Ր Ը.

Հարցաքննութիւնը լրանալէն վերջ, Վսեմ. Նախագահը հրաման ըրաւ որ ներս բերին վկաները։ Բարապանք ներս հրաւիրեցին Տօքթ. Շուարցի կրտսեր աղջիկը Օր. Սեսիլ։ Որովհետեւ իւր հայրը կամովին հրաժարած էր անձնական իրաւանց դատախազութենէն, ուստի իր աղջկան վկայութիւնը երդմամբ առնելու արգելքն ալ վերցուած էր։ Հետեւաբար Օր. Սեսիլ և իւր քոյրը օրինական երդումն ընելէ վերջ հետեւեալ կերպով վկայեցին.

Սեսիլ.—Մենք՝ երկու քոյր՝ առջեւէն կ'երթայինք. հայրս ու մայրս ալ հետեւէս կուգային. յանկարծ աղմուկ մը լսմանալով հետեւիս դարձանք ու տեսանք որ մարդ մը հօրս ժամացոյցը յափշտակելու վրայ է. հայրս ալ գաւազանով չարագործին կը զարնէր. քիչ վերջը մարդը ժամացոյցը կողգնով փախած ատեն՝ մայրս հրելով գետ ինկաց. Երբեք հոգի էին, միայն Սբիրօն կը ճանչնամ որ հօրս հետ կռուեցաւ, միւսները եթէ տեսնամ իսկ չեմ կրնար ճանչնալ. ատենը ատրճանակ ալ պարպեցին, բայց ով էր չեմ գիտեր, զէնք ալ ձգածկողը այս Բէյթրօին չէր նմաներ։

Այս երկու քոյրերէն վերջը վկայութեան ներկայացան ոստիկանութեան Գօմիսէր Հիւսէյին էֆէնտի, որ Բէյթրօի դաշոյն մը ու ատրճանակ մը Գասպարին ատենը ձգելը եւ վերջին Սբիրօին գալով երկուքն ալ էս մէճիա տալով ետ առնելը իմացուց։

Ոստիկան Խաչիկ էֆ. — Սպանեալին խոստովանութիւնը առնելու համար Զէզարի տունը գացի. միայն սա չկրցայ ըսել թէ զինք սպաննողը թուխ դէմքով մէկն էր։ Վերջէն իմաց տուին Սբիրօին անունը. դացի զինքը գտնելու՝ օղի խմած տեղը ձերբակալեցի. այն միջոցին ամենեւին յուզմունք չի յայտնեց։

Զեզար էֆ.—Տունը նստած էի, փողոցը երկու մարդ տեսայ իրարմէ 35 քայլ հեռու կեցած. զէնք մը պարզուեցաւ, չկրցայ տեսնել թէ ո՞վ նետեց։ Տօքթ. Շուարցի գործէն տեղեկութիւն չունիմ։

Կոբանդ էֆ.—Տունը նստած էի, մէկու մը վազելը իմացայ, դուրս պատուհանէն դուրս հանեցի, մարդ մը դաշոյն ի ձեռին կը փախչէր, վախցայներս քաշուեցայ. վերջէն նորէն նայեցայ. երեք հոգի եղան ու Զեզարը գարկին, տեսայ։

Մէնէթ Դոլաբ.—Բիչ մը արրած էի. սրճարանին առջեւ նստած կը մտածէի. երկու մարդոց դէպի վար փախչիլնին տեսայ, բայց չճանչցայ, ո՛վ ըլլալնին չեմ գիտեր։

Նաթանէլ.—Գաղտնի, հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ երդմամբ վկայելով ըսած ես թէ փաղչողներէն մէկուն այս Բէյթրօն ըլլալը ճանչցայ, ինչո՞ւ հիմա հակառակը կը խօսիս։

Գաղտնի.—Հարցաքննիչի առջեւ թէպէտ երդում ըրի, բայց հոն Աւետարան չկար, հոս Աւետարանի վրայ երդում ընելով վկայեցի. ճշմարտութիւնը այս է։

Ճոլէտ. (Թոմսէտի)—Զէզարի դէպքին ատենները կինս մեռած էր եւ ես յուսահատ ու մտազբաղ վիճակի մէջ էի. բան մը չեմ յիշեր, բան մը չեմ գիտեր, միայն իմացայ թէ Բէյթրօն՝ Գասպարին ատրճանակ մը ուտող ձգեր ու երկրորդ մը կէս մէճիտիյէ առեր է, ինչ ըրեր է չեմ գիտեր։

Դիէթրոյ.—(մրգավաճառ). Տունն կ'երթայի, երկու հոգի տեսայ որոնք զառիվայրէն վար կը վազէին. մէկը այս Բէյթրօն էր ու ձեռքը դաշոյն մը ու ատրճանակ մը կար. ճշմարտութիւնը այս է։

Նաթէ.—Բէյթրօ, տես Դրիգոր քեզի համար կ'ըսէ թէ ձեռքդ ատրճանակ ու դաշոյն բռնած կը փախչիս եղեր. ինչ կ'ըսես։

Բէյթրօ. — Հարցուցէք Դրիգորին թէ ետեւէս ո՞վ կը վազեր. ո՛չ որ. ուրեմն ինչ պատճառ կայ վազելու կամ փախչելու, քանի որ մէկը ինձ չը հետեւիր. ատոր վկայութիւնը սուտ է։

Այս միջոցին գօմիսէր Հիւսէյին էֆէնտի ինդրեց դատարանէն որ գաղտնի ըսկլէքներ ունենալուն համար դռնփակ նիստ մը կազմուի։ Ատենը օրենաւոր դանելով այս առաջարկը, դուրս հանել տուաւ ունկնդիրները և ամբաստանեալներն։ Այս գաղտնի ունկընդրութիւնը քառորդ մը տեւեց, ապա նորէն ատեանին դռները բացուեցան և Վսեմ. նախագահը. յայտարարեց թէ ուրիշ քանի մը վկաներու բացակայութեան պատճառաւ դատավարութիւնը ուրիշ օրուան յետաձգուած է։

Երկրորդ դատավարութիւնը տեղի կ'ունենայ վաղը, շաբաթ։

ՀՕՐԸ ՏԵՂ

[ՆՈՐԱՎԷՊ]

Ա.

Երեկոյթի մը մէջ սիրոյ առած էր մեր սէրը, սէր որուն պարագաները տարօրինակ բլլալէ զատ՝ խելքէ միտքէ չանցնիր։

Դացածէս ի վեր աչքս վրայէս չէր զատեր. թիկնաթոռի մը մէջ հանգստաւէտօրէն ընկողմանած՝ նշանակիչ շարժումներ կ'ընէր միշտ ու նայուածքովը—որ անհերեսի հով մը ունէր իր մէջ — պիտ պիտի ուտէր կարծես։

Իրաւ որ հաւատալ չէր գար։ Ան ո՞ւր, ես ուր։ Տարբերիս ամենէն աւելի խոտոր կը համեմատէին։ Բայց բան մը ըսել կ'ուզէին վերջապէս այդ վայրկենական վաղանցիկ նշմարները։

Միսիմարանք հարեցի. հակառակ իր տարբերութեան՝ պաշտելի դէմք մը ունէր։ Հանդարտ, ինքնամոլ, ինքնասիրող, բայց հոն մէջի կրակը դեռ չի մարած աչուքներ, որոնք պահ մը մոռցնել տուին ինձ թէ տիկին մըն էր դէմիս, երեսունը անցուցէ տիկին մը, (ո՛վ գիտէ, թերեւս այրի ալ,) իր փաբ ինչ եղծուած հրապոյրներուն լրութեանը մէջ փոփոխուն. և ես տրայ մը, տղա՛յ մը տակաւին, տասն հազար գարունները թարմ ու կենսաղեղ։

Երբէք արամադրութիւն չունէի այդ դիէրը պարելու։ Տարօրինակ թուլութիւն մը եկած էր վրաս զոր այդ նայուածքներուն ըրած ազդեցութեանը կը վերագրէի։ Ու երբ պարողներու երկսեռ խմբակը անկանոն փութկոտութեամբ մը իրենց քառակուսին կը չնչէին սրահին մէջ, ես կամաց մը դուրս սպրդեցայ, պզտիկ մլաւմ մը առնելու համար դիմացի սենեակը։

Գլուխս հաղիւ հազ անկիւնի բարձին դպցուցեր էի, երբ մութին մէջ ականջներս կը հասնէին շնչառութեան մը զըսպուած հեւքն ու ոսքի յուշիկ չչուկ մը։

Լեզիս վերթիլը բան մը չէր։

—Դո՞ւք, տի..կին.. կակաղեցի մեկէն։

Ու շունչի հոսանում մը, եթերային, գաղջ, զգլխիչ շունչ մը նոյն բոպէին կը շրջէր զէմքս՝ մէկ քանի բառերու զուգահար արտասանութիւնովը.

—Ի՛նքը, ճի՛շդ ինքը... ո՞բան նմանութիւն...

Ու իր մրմունջին մէջ կը ծփար կրակոտ սիրոյ մը վայելում չէրը։

Մայրիկիս ձայնն էր որ ուրի յանկարծ.

—Տիրան, կը քնանա՞ս կոր։

—Այո՛, մայրիկ...

Ի՞նչ խելացի պատասխան։ Ալ կրնաք երեւակայել իմ ծիծաղելի շուարումն ձեւերս, բայց մայրիկիս չափ չէ, մայրիկի՛ս որ կիսաբաց դուռին մէջ կեցած՝ ակընթարթի մը մէջ նշմարած էր իրմէ դատ ուրիշ մը ալ, այն տարտամ լուսատուներին մէջէն որ դրան բացուելովը շինուած էր սենեկին մէջ։

Բ.

Ամիս մը՝ ամիսուկէս վերջ ընտանեկան էն սարսափելի հարուածը կրեցի... մօրս մահովը։ Պատճառները բանի մըն ալ չի կրնի նմանցնել. միայն սաչափը կը յիշեմ որ երեկոյթին հետեւեալ օրը գլուխը սկըսեր էր ցաւիլ ու բարձին էր դրեր։ Այդ գեսին գնելն էր՝ մ'էլ մ'ալ չի կրցար վեր առնել։

Պատահարներ կան որ իրենց արագացուկ տեւողութեամբն իսկ սոսկալի տպաւորութիւն մը կը ձգեն քու էությանդ վրայ, անմոռանալի տպաւորութիւն մը որ իր թարմութիւնը չի կորանցուներ լմնաւարիներու հոլովումով։ Իր յիշատակը բանի միտքս իյնար, կարծես անտեսանելի հերիւնէ մը կը ծակուէր ըզեղ՝ գառնութեան լեղի մը լենալով հոն, գիկցուցիչ, այրող լեղի մը, ու քիչ յետոյ անպիտակից ազդակներէ չարժած, աչքերս կը խոնաւնային արցունքի կաթիլներով, բամուած՝ կսկիծներուն սպունգէն։

Հակառակ թախանձանքներուս, հակառակ որդիական ոգորիչ ազատասանքիս՝ մայրս իր վերջը մաղու չափ չէր բացած ինծի. «բան մը չունիմ» կ'ըսէր միշտ ու կը ծիրեր կը փնտռար անխօսուն, ինք իր մորմոքներուն ու գաղտնիքին մէջ կծկըտած. չոր հագով մը իջած էր գերեզման, խածնող, տանջող տպաւորութիւն մը թողելով անկէ, խըճի ցաւագին խայթ մը...։

Իր յիշատակին արժանի պահելիք տուդ մը արդարեւ մինչեւ կեանքիս վերջը տեւելու էր որ գէթ մեղմուէին ցաւերս. բայց անանկ տարբեր մը մէջ ուր կեանքը հազար յարձակներ ունի ու բիւր փորձանքներ, անանկ տարբեր մը մէջ ուր զգացումները գէպի հաճոյք կը ձգտին՝ միշտ հիւսիս դարձող սլաքին պէս, քիչիկ քիչիկ մոռնալ կ'սիսէի տխուր յիշատակները։

Հայրս, անուն մը չինած նկարիչ մը, իր սիրոյ առաջին նմանչը տեսնալէ յետոյ, փառքի անորոշ երազներէ օրօրուած՝ ապագային նեռուած էր մտամտելու, Իտալիա չուկրալ։

Մինակս էի. ազգական ըլլալով մէկը չունէի Պոլսոյ մէջ, ոչ ալ ծնողական այն անտանելի հակումները որոնք ամբակի ալ խնամածու՝ հնչումներ են վերջապէս, երիտասարդի մը համար չի քաշուիլիք հնչումներ։ Գեղարուեստից վարժարանը կը յաճախէի տունս ոսկայն ուշանալու ազատս չնորհքվելու։ Եւ ասիկա, հօրս հաղարումէկ սոսկումներէն հարկադրուած։

Գ.

Այս վիճակութեանս մէջ կը յաճախէի անոր տունը, «երեկոյթի Տիկնին»։

Անիկա ալ ինծի պէս մարդ մարդասանք չունէր, բացի միայն ծերուկ մարդէ մը որ ըսածին նայելով ընտանիքին վաղեմի ծառայներէն էր և որ տունին մանր մունր պէտքերը կը հոգար։ Իր կեանքը իմինիս պէս գաղտնիք կը մնար, թերեւս իմինէս աւելի. երբեմն իր ներքին կեանքը կը հարցուփորձէի, և ընդունածս վարանոտ կցկտուր պատասխաններ էին միշտ։

Բայց կը գիտէի որ օր օրի կը հալէր. դիս կը սիրէր կարծիքին անկեղծ սիրով մը, ժամերով դիս դիմաքդ առած կը դիտէր։ Առջի լեցուն պարպատուն կազմէն նիհար գունատ Էպրուկ մը կը մնար հիմա, (ըսի՞ թէ Էպրուկ էր անունը), ծանուկ ընտրդէ մը հիւծուելով, սպառելով։

Կրօնաւորուհի, դիմութեան սիրի կերպարանքին տակ կին մըն էր դարձած հիմա, պարկեշտի նմանող ձեւերովը, իր ամօթլեան վարմունքովը։ Բայց իր կերպարանքը կ'ըզգացուներ ինձ թէ բան մը ուներ ինք, թագուն տուայտանք մը։

Քանոնս նոր մտած էի այն ատեն, ըսել է երկու տարի տեւողապէս իրեն կապուած մնացեր էի։ Սակայն և այնպէս ան ատենները յեղյեղուկ քմհատ երիտասարդ մը ես, որ ճշմարիտ սէրի մը յարդը չէի գիտեր ընաւ։

Տղայութիւն ըլլար։

Դ.

Ամիսի մը բացակայութենէ ետքը, — որ տարուան մը երկարութիւնն ունեցաւ ինծի՝ մանաւանդ իրեն համար, — լուր առի որ հիւանդ էր Էպրուկ ու զիս կ'ուզէր։

Դացի։ Մ'յնչափ փոխուած գտայ որ սոսկացի առջեւ բերան։ «Մարգարիտենէ ելեր էր» բարբոքվեցի, ինչպէս կ'ըսեն։

Խօսելու տեղ պահ մը զիս գիտեց, իր հիւանդի մարմրող կարեկից նայուածքը ինծի սեւեռած. յետոյ մահճակալին մէջէն մը չիտկուելով չփակին խորէն թուղթ մը հանեց ու ինծի տուաւ։

—Ծանչցա՞ր, Տիրան։

—Բայց ի՞նչ առնչութիւն, տիկին, ասիկա հայրիկս է; հայրիկս երիտասարդութիւնը, այո՛...

—Եսին կարդա՛, ետի՛ն...

Տեղդս արագութեամբ մը քառեմնը դարձուցի։ Ու կը կարդայի Շէյքսպիրի մէկ երկասողը, կարմիր գիրով, անունները փոխուած և էպոսկին ձօնուած։

—Խնդրեմ, տիկին կ'ուզէ՞ք որ տառապիմ...

Ու տեսնելով իմ հետաքրքիր շարժումները, սկսաւ այդ հանելուկին պատմութիւնն ընել, հիւանդի կերկերոտ ձայնով մը։ Մինչ ես սթոռով մը մահճակալին մօտեցած՝ ընդունէն կախուեր մնացեր էի, հասկնալու ծայրայեղ ծարաւով մը։

...Տասնըհինգ տարու կար չիկար բան մըն էր գալոց գացած ատենը, երբ հայրս՝ գծագրութեան գեղատի դասատու մը նոյն վարժարանի մէջ, բուռն կերպով սիրահարուեր էր իրեն։ Սկսեր էին սիրել մէկդիմէկ նամակի ու լուսանկարի փոխանակութիւններով, բիւր վարդագոյն խոստումներով։ Տարիքի այդ խանդոտ շրջանին մէջ ծածկաբար սիրել, — յատուկեանական կրկնութիւնը վճիռ հոգիներու բոզբոջումին որ փափուկ ծաղիկներու պէս շուքը կը սիրեն մնալ, որովհետեւ արեւը շատով կը հասցնէ զիրենք իրենց վերջալոյսին։

Բայց իրենց վերջալոյսին հասեր էին ուր ուրեմն, երբ անուանանալու գաղափարով իրականացնել ուզեր էին իրենց սէրը։ Քանդի հօրս կողմինները «հինգլուխ» ծրթոռած մարդիկներ բոլոր, անպատշաճ դատելով սովորական աղջիկի մը հետ արեւնակցել՝ համոզեր էին մանչը ետ կենալ այս գիտաւորութենէն, ու քիչ օրուան մէջ ուրիշի մը նշաներ էին դիրքը, —մեռնող մայրիկիս։

Սիրոյ այս առաջին անհեռացումէն, շոգեցումէն վերջ ուր իր անուրիներուն փեսուրէ չէրը բբբուած փեթռուած էր, Էպրուկ ուխտեր էր յատեան ամուրի մնալ։ ապրած էր սիրտի այդ մահէն յետոյ, գերեզմանելով զայն պարպուած յոյսերուն փոսին մէջ, ու անոր անունովը, հայրիկիս անունո՛վը միայն կնքեր էր զայն, իրը էն ազդու տապանագիրն՝ իր մեռած սիրոյն։ Մեռուցեր էր իր բնազդները, իր մանկամարդ տիրոջը բոլոր բնազդները մեռուցեր էր կամովին։

Ի՞նչ անձնուրացում։ Դաղրնցուած էր սրտին տարմները, բայց իր տարփանքին նուազուն ձայնիկը միայն չէր դադրած թրթռալէ հոգիին կոյս ալուցը մէջ, ազնիւ բիւրեղ գաւաթի մը ցնծուն հնչումին պէս։

Ինչ ազնիկ, տարիներու անվերջ տարանցումի մը մէջ արուեստ արցունք թափած էր հրեսին ժպտուն դիմակին տակէն։ Մինչեւ եաքը օրորդ մնացած էր, Վեստան կոյս մը մինչ։ իր ազատների պէս ամրիծ երեւակայութիւնով խնդարկելով հօրս պատկերը որ ներսի՛ն էր, սիրտին վրայ, ու միւս պատկերը որ ասա ձեռքս էր՝ սիրոյ ամենէն տաք արտայայտութեամբ ուզղուն. մինչեւ այն օրը որ զիս իր դիմացը հաներ էր, զիս, հօրս ճշմարիտ պատկերը, որուն սա խօսքերը ուղղած էր գիշեր մը, կիսմայով.

—Ինքը, ճի՛շդ ինքը, ո՞բան նմանութիւն։

Ինծի ցոյց տուած համակրական արտայայտութիւնները, իր պչրանքով երեւնալու ձգտումներն իրական էին բոլոր, վանդի ուզեր էր այսչափ տարի ետքը գէմն ունենալ իր անդրանիկ, դրկուած սէրին մնացորդը, սիրել զիս՝ հայրիկիս մանրանկարը։

Ի տես իմ ողբալի պատկերիս՝ Էպրուկ դղձուեր էր, խղճմտանքը տառապեցուցեր էր զինքը, քանզի իր բրածին խորը վրէժը կը պահպանէր, մտածուած վրէժ մը։ Այդ վիշտը թագուն, զպուած, իր արիւնն էր որ կը խմցունէր կը չորցնէր հիմակ, ոգեվարի յամր սպառումով մը։

—Ներէ՛, Տիրան, որովհետեւ ինչ որ ըրի՝ վերակից չարութիւնով մը չէր որ գործեցի, յարեց էն վերջը շունչը կտրած ձայնով մը, եւ նոյն պահուն սիրտը վեր եւաւ՝ զզուելի արցունքը կը թափէր, ոբուն կաթիլները դեռ վար չի վազած՝ երեսներուն տապէն կը ցամքէին վայրկենապէս։

Նորէն դէպի կուրծքը տարաւ ձեռքը և այս անգամ դուրս հանեց ուրիշ կենդանագիր մը, իրը։ Բայց հարիւր վայ պէտք էր՝ ինծի հաւատացնելու համար թէ Էպրուկն էր անիկա։

Ու տարագին վրան յատած աչուքներս՝ կը վերէի զայն իր գարնանային ծլոզ գեղեցկութիւնը մէջ, իր մանկամարդի թարմ ու փայլուն ժպտին մէջ լուսանկարուած, անոր սեւագանգուր յորդ մազերը կը գիտէի որ կողմնակի վար իջած՝ ինչուան դիտերը կը ծեծէին շնորհալի վէմէտտումով ու նազանքի հով մը տալով իր կայնուածքին։

Ու բաղդատութեան դնել կուգէի այդ արշալոյսի օրերուն Էպրուկը հիմակուան վերջալոյս Էպրուկին հետ, իր թարմ օրերուն պճրատցող այդ վառ աչուկները՝ այժմու վայրոտ եւ հիւանդագին նայուածքին հետ։

—Պահէ ստիկա, ըսաւ, յիշատակ թող զտնուի քովդ։

Նոյն գիշերը հոգին աւանդեր էր յուշիկ հոդեվարքով մը։

Իսկիւտար ԹԷՈՊԻԼ

ԱՌԱՋ

Տօմանիալ (փոխառ. Ռոշիլտ) 104 75
Փելլեհական 5 °/₀ 28
Հոխանակութիւն Փարիզի վրայ 25 362

ՊԵՐԼԻՆ, 22 Փետրվար

Օսմանեան Երկաթուղի	97 20
Օսմ. Բէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 360
» Փարիզի »	80 95

ՎԻԵՆԱ, 22 Փետրվար

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 20
» Փարիզի »	49 65
Օսմանեան Բէժիի բաժնեթուղթ	209 [illegible]
» Երկաթուղի	55

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ԲԱՐԻԶ, 22 Փետրվար

Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀	98 87
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. բանկայիտ Սէրի Դ.	24 02
Օսմ. Երկաթուղի	108
Օսմ. Բէժի	427 50
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիսորիէ Թիւրք	— —
Պանք Օթոման	607 50

ԱՖԷԹ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՉԻՐԸ

Կ. Ա. Մ

ԴԵՂԱՀՈՐԾ ԶԷԶԱՐԻ ՍՊԱՆԻԶՆԵՐԸ

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Ինչպէս կը յիշուի, անցեալ տարի յունիս 28ի կիրակի օրը, իրիկուան ժամը 11ին առենները. աւստրիացի բժիշկ Տօքթ. Շուարց իւր կնոջ ու երկու մանկամարդ աղջիկներուն հետ կ'անցնէր Բանկալթիի Աֆէթ փողոցէն, երբ յանկարծ 2—3 անծանօթ չարագործներ վրան յարձակելով՝ ժամացոյցը կը յափշտակեն ու կը փախչին։ Բանկալթիի հասարակութեան ծանօթ՝ ազնիւ ու բարի գեղագործ մը, Զեզար, որուն խանութը այդ փողոցին բերանը կը գտնու

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԼՈՒԱՆԴՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՖԻՆԻՔՍ"** ՀԻՄՆԵԱԼ Է ԼՔՆՏՈՆ ԹՎԻՆ 1782

[illegible] առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրու. [illegible] որոյ բաժնետերերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ [illegible] անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ [illegible] աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ա. [illegible] 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն վոր [illegible] վճարած է հրդեհի պատ. [illegible]

618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր թղթանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Լ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՄՔԷՐԻ

Շէրէֆը հուլուլը միթէգարիպ օրան չէհրը Բամազանը Շերիֆաէ ճիւնուտը ճէնապը Շահանէեէ իֆթարիեէ օրարագ վիրիվէք իւզրէ 30,000 գրեէտէն 40,000 գրեէեէ գատար միպայիսոը միւնագատտա օրան ըէչէլին պէհէր գրեէսի 3 դրչ. 25 բարատա թալիպլերի էօհտէսինտէ օրմասը իւէ իրպսը չուպաթը բումիին Ցունը չարշանպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլերէք իրթէսի բէնչ. չէնպիհ կիւնի 100աէ 5 թէնգիլի գապուլ օ. լունճաղրնտան մէզբիւր ֆիյաթտան թէնգիլի իճրասը իւէ գիբր օլունան ըէչէլին իթնաբնա թալիպ օլանլարրն մագամը Սէ. բաքէրի լէվգիմաթը ումումիէէ տայիրէ. սինէ կէլմէլերի իւան օլունուր։

Նօ. 12 3—3

Ֆէս վէ Իզմիտ ֆապրիգայի հիմանունլար իչուն միւպայիս օլունմագ իւզրէ մէվ գբեի միւնագատա գօնուլարագ չուպաթը բումիին Ցունը չարշանպիհ կիւնիէ գատար միւնագատաբը պիլիճրա մէզբիւր կիւնէտ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի մուգատէմէէ իւան օլունան 14 գալէմ պօեա էճգասը եանի էլլէրին պօեայարընը գարարը գաթիսի չուպաթը բումիին 16ունը չարշանպիհ կիւնիէ թէրը վէ թէալիւբ իտիրիմ օլուսլուտան թէնգիւը ֆիյաթը իւէ իթաա վէ իրթէսի բէնչէնպիհ կիւնի տաթի 100աէ 5 թէնգիւի գապուլ օլունճաղընտան թալիպ օլանլարրն մագամը Սէբաքէրի լէվգիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իւան օլունուր։ Նօ. 13 3—3

Ֆէս վէ Իզմիտ ֆապրիգայի հիմանունլար իչուն միւպայիս օլունմագ իւզրէ մէվգբի միւնագատա գօնուլարագ չուպաթը բումիին 7ունը բազար իրթէսի կիւնիէ գատար միւնագատաբը պիլիճրա մէզբիւր կիւնէտ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի մուգատէմէէ իւան օլունան 13 գալէմ պօեա էճգասը եանի սօտա վէ թուբգալ վէ սայիբէէնին գարարը գաթիսի չուպաթը բումիին 16ունը չարշանպիհ կիւնիէ թէրը վէ թէալիւգ խալիվ օլուսլուտան թէնգիւը ֆիյաթ իւէ իթաա վէ իրթէսի բէնչէնպիհ կիւնի տաթի 100աէ 5 թէնգիւիւը գապուլ օլունճաղընտան թալիպ օլանլարրն մագամը Սէբաքէրի լէվգիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իւան օլունուր։

Նօ. 14 3—3

Ճիւնուսը ճէնապը չահանէ իչուն միւպայեսը միւնագատաա վազ օլունան նիչաթանրն պէհէր գրեէսի 2 դրչ. 10 բարատա թալիպի էօհտէսինտէ օրայ իչպսը չուպաթը բումիին Ցունը չարշանպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլերէք իրթէսի բէնչէնպիհ կիւնի 100աէ 5 թէնգիւի գապուլ իսիլէճէկլինտէն մէզբիւր ֆիյաթլարտան թէնգիւի իճրասը իւէ պունլարրն իթաանա թալիպ օլանլարրն մագամը Սէբաքէրի լէվգիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իւան օլունուր։ Նօ. 15 3—3

ԿՐԵՄ ՍԻՄՈՆ

ԲՐՆԶԱՓՈՆԻ ԿԻՄՈՆ ՔՈՒՄ ՍԻՄՈՆԻ ՕՃԱՌ

Ցանմնարարուած Փարիզի, Վիեննայի, Լենտոնի, Պերլինի, Նիւ-Եորքի բժիշկներէն։

Ամենէն վայելչաւէտ կիներուն կողմէ ընդունուած այս նիւթեր, որոնցմէ նրբութեամբ, ուսնուշաւոտութեամբ, կը ներմուծուին երեսին մեռելին վերնամաշիը, աննման կակղութիւն կուտան մորթին, եւ ցուրտէն, արեւէն եւ ծովի օդէն մաշելին վրայ գոյացած այլայլումները անհետ կ'ընեն։

ՍԻՄՈՆ, 13, Կանամ Պաթրիէռ փողոց ԹԱՐԻԶ, դեղարանները, հոտեղինաց խանութները, վաճառատները եւ այլն, եւ այլն։ 4—16

ԹԻՒ 4711

ԱՌԵՆԷՆ ԱԿՈՐԵԼԻ ԵՒ ԱՌԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎ ԴԻՐԲԷՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ՕԴԻ ԱՌԵՐԷՆ ԵՒ ԱՄԲՈՂՋՈՒՆ ԸՆԴԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Օ ՏԸ ԲՕԼՈՆԵՐ

(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)

FERD. MULHENS, COLOGNE

Ճանչցուած իբր

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐՔԱՆ

Կը գտնուի հոտեղինաց ամէն վաճառատուներու մէջ։ 8կկ 35—48

ՔՈՆԵԱՔ ԳՈԹՈՒՆԻ

Յիշեալ քոնեաքը տարբերակուելով բժշկական վարժարանին մէջ, արդէն գոնուեցաւ եւ գեղաբ. ունեցողց ստացած շրջանքամբ մը տարուցաւ տիրոջը։ Կայս. պալատան հանրային տարբերակիչ Գ. Մոռ, Ռինեէ Եոր յիշեալ քոնեաքը, Նպաստաւոր տեղեկագիր տուաւ։ Գ. Գրահամի, Գ. Ռանսի, Մավրոեէնի փաշա, Տիմ. Թարասանճեան, Զամպարա փաշա, Նորմանտ Ինեսլով զան նպաստաւոր տեղեկագիր տուին։

Կեդրոնատեղին Կալաթա, Գէսյիւբ Խալիլ փաշա խան Ցիւ. 6, Ֆրանճիսքոյ Եարլի Դուլգերոյի բավ. Վէզնէճիլէր Ց, Սեմալաս Գիրեարտիկի գեղաբանը, Կոսկա Սրամէլէն կայարանն Կարապետ Ս. Պէրպէրեան գեղագան, կամուրջին գլխայիւրարտէլէն շրջանարան Նուսահ ասլը Մէֆթանայն Դնավանճաին բով, Պէշիկթաշ Գրիգոր, մէյտանին գաղնոցն Ալիրսանդրն բով, Բերա Թարպիմ 54 Ցիւ շարաբարանոց Համի Սարգիսի եւ ուրիշ ամէն տեղ։ 392

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՈՒԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000

Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ձեղջի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ. Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

726 Պահճէ Դարու, Մէյտանճիք սոքաք, Ուիթալ Խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՀԼԸՐԲԷԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕԱՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ ՝ ՝ ՝